

Domoljub

V Ljubljani, 19. julija 1939

Leto 52 • Štev. 29

Kristus Kralj in naš narod

Po smrti kralja Salomona, skupnega vladarja vseh izraelskih rodov l. 929 pr. Kr. se je država razdelila v dve kraljestvi, severno ali Izraelovo ter južno ali Judovo kraljestvo. Severno je obstalo samo okrog 200 let (929 do 722). Najslabši kralj tega Izraelovega kraljestva je bil Ahab, ki je pod vplivom svoje poganske žene Jezabele uvedel malikovanje in postavil 350 poganskih duhovnikov, ki so častili malika Baala. Prerok Elija hoče kralja in ljudstvo spreobrniti. Zato stopi pred kralja in mu predlaga, naj Bog razsodi o pravi veri na gori Karmelu. Kralj v to privoli in zbere na Karmelu ljudstvo in malikovalske duhovnike. Tedaj reče Elija pred vsem ljudstvom: »Kako dolgo šepate na dve strani? Če je Gospod (Jahve) Bog, hodite za njim; če pa Baal, hodite za tem!« (3 Kralj 18, 21). Nato so Baalovi duhovniki pripravili daritev in enako tudi prerok Elija, ognja pa niso podtaknili, kajti Elija je dejal: »Kateri bog bo uslišal po ognju (in poslal ogenj, da povzije darove), ta bodi Bog!« (3 Kralj 18, 24). Baalovi duhovniki niso mogli priklicati ognja z nebes. Ko pa je Elija molil k Bogu in prosil za ogenj, je padel ogenj in povzril daritev. »Ko je vse ljudstvo to videlo, je padlo na obraz in reklo: »Gospod (Jahve) sam je Bog, Gospod (Jahve) sam je Bog!« (3 Kralj 18, 39).

Tako je prerok Elija prepričal ljudstvo s kraljem vred, da je njihov Bog pravi Bog in da maliki niso nič vredni. S tem jim je tudi dokazal, kako nespametno je njihovo šepanje na dve strani, njihovo omahovanje med pravim Bogom in ničnimi maliki.

Kongres Kristusa Kralja hoče tudi naše ljudstvo, naš narod navdušiti, da se oklene samo Kristusa Kralja, da ne šepa več na dve strani, da ne omahuje med Kristusom in Belialom, t. j. hudim duhom, ničvrednostjo, malikovanjem verskih in nravnih zmot, prevar in pregreh.

Naš narod je že ponovno javno izjavil, da noče šepati na dve strani, da noče omahovati med Bogom in Belialom. Posebno slovesno je to storil na V. katoliškem shodu v Ljubljani dne 26. avgusta 1923. Po sv. maši na Kongresnem trgu je škof dr. A. B. Jeglič pred krasno Groharjevo sliko Srca Jezusovega glasno molil posvetitev slovenskega naroda presv. Srcu Kristusa Kralja in vsa množica na polnem Kongresnem trgu je za njim ponavljala. V tej posvetilni molitvi je slovenski narod izpovedal:

»Presveto Srce Jezusovo... tebe proglašamo za Kralja... Po tvoji dobroti so naši pradedje v davnih vekih stopili v tvojo cerkev. Tvoja ljubezen je z božjo vero narod krepila in tolažila. In iz studenca tvoje milosti narod

vsekdar zajemlje moč, da se rešuje nizkih strasti in vzdiguje k lepoti poštenja. Sprejmi našo nepreklicno zvezo: odpovemo se vsemu, kar obsoja tvoja pravičnost, ljubimo vse, kar je ljubo tebi, obžalujemo vse, kar je tebe žalilo. Kraljuj nam! Kraljuj našemu razumu z resnico svetega evangelija, kraljuj naši volji z

Papežev legat kardinal Hlond, ki bo zastopal sv. obeta na ljubljanskem kongresu.

lepoto kreposti, kraljuj našemu srcu z lepoto svoje božje ljubezni... Tvoji smo, tvoji hočemo biti. Sprejmi za svoje vse naše družine, naše občine, vse pokrajine, vso domovino: posvečen bodi tebi ves narod!« (V. kat. shod v Ljubljani 1923, str. 44.)

Na mednarodnem kongresu Kristusa Kralja hočejo zastopniki raznih narodov slaviti Kristusa Kralja, njegovo moč in njegovo oblast, ter iskati pota, da bi v tej dobi, ko pljuskajo tudi ob čolnicah našega naroda valovi brezboštva, zakraljeval Kristus v naših dušah, v naših družinah, v naših občinah in pokrajinah, v vsej naši domovini, v vsem našem zasebnem in javnem življenju, v vsem našem kulturnem in socialnem delovanju. Kristus naj bo naš Kralj, ki se ga držimo v naših mislih, naših

željah, naših dejanjih vselej in povsod. Kristus in samo Kristus bodi naše geslo! Nanj hočemo misliti, zanj hočemo delati, zaradi njega se žrtvovati, ker On to hoče in kakor On hoče.

V našem mišljenju, življenju in delovanju ne sme biti nič šepanja na dve strani, nič omahovanja med Kristusom in Belialom. Ne smemo biti taki, kakor tisti pastirčki, ki so imeli na paši lep ogenj; preden pa so odšli zvečer domov, so vrgli od ognja goreč ogoreč proč za hudobnega duha, da bi še tudi ta imel svoj ogenj. To je žalostna podoba sodobnega polovičarstva.

Iz tega polovičarstva, iz tega šepanja na dve strani, se norčujejo celo moderni pogani. Ti ne verujejo v Boga in se ne drže v ničemer božjih zapovedi, so celi, zavedni in dosledni pogani. Sodobne katoličane pa imenujejo šepajoče katoličane, ker šepajo na dve strani, omahujejo nad Kristusom in poganstvom. S kristnim listom in morebiti tudi z usti, molitvijo, obiskovanjem cerkva, izpovedujejo vero v Boga, v Kristusa, s svojimi deli pa ga tajijo, živijo kot pogani, moleč malike poganske javnosti, pregrešnih strasti, oduševkega zatiranja svojega bližnjega.

Tako polovičarstvo, tako šepanje na dve strani obsoja sv. Duh v skrivnem razodetju (3, 15—16) z ostrimi besedami: »Poznam tvoja dela, da nisi ne mrzel ne gorak. O, da bi bil mrzel ali gorak! Tako pa, ker si mlačen in ne gorak ne mrzel, te hočem pljuniti iz svojih ust.«

Kongres Kristusa Kralja hoče odpraviti tako nedoslednost, tako neodločnost, tako površnost, tako šepanje na dve strani. Pri mednarodnem eharističnem kongresu v Rimu l. 1922 je pri slovesni procesiji strumno koralala tudi mladeniška organizacija z zastavo, na kateri je bil napis: »Christo o Morte — Kristus ali smrt! To jim je pomenilo: raje umreti kot Kristusa zatajiti.

Tako odločnost hoče učiti kongres Kristusa Kralja. »Kristus ali smrt« naj bi imel za geslo vsak človek, vsaka družina, vsako društvo, vsaka šola, vsaka občina, vsaka pokrajina, ves narod, da bi vsa domovina lahko naša samo z usti, ampak tudi z dejanji vedno in povsod izpovedala: »Kristus kraljuj, Kristus zmaguj, v hostiji sveti nam gospoduj!«

Dr. Matija Slavič

S številno udeležbo na kongresu Kristusa Kralja moramo pokazati našo katoliško zavest!

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

PRISPEVAJTE Z DENARNIMI DARILI

Vsem, ki smo jim poslali razne bloke z boni, vljudno prosimo, da le-te čimprej vnovčijo! Vnovčite vse bone, le tako bo mogoče kongres v redu izvesti!

Denar pošljite po poštni položnici na naslov čekovnega računa: Pripravljalni odbor za kongres Kristusa Kralja, Ljubljana. — Št. ček. rač. 11.711. Za trud in žrtve se vsem toplo zahvaljujemo!

Finančni odsek za KKK.

Kongresne knjižice

Vsak, kdor želi na kongres in imeti pri tem znižano vožnjo po železnici, naj si kupi ali plavo kongresno knjižico in znak za 5 din (ta knjižica ne dovoljuje vstopa k igri »O kraljestvu božjem«), ali rdečo kongresno knjižico in znak za 8 din, s katero bo imel poleg drugega tudi dostop na stojišče pri igri »O kraljestvu božjem«.

Sedeži za »Igro o kraljestvu božjem«

Sedeži so po 10 din in po 20 din. Kdor želi sedeti pri igri »O kraljestvu božjem«, naj kupi knjižico in znak le za 5 din. zraven pa dokupi še posebno knjižico za 10 ali 20 din.

Te dodatne knjižice za sedeže bodo v nekaj dneh na razpolago. Župni uradi, ki jih žele, naj jih zahtevajo v Glavni kongresni pisarni za KKK, Tyrševa cesta 29-I, Ljubljana.

Kjer je zmanjkalo knjižic in znakov, nemudoma zahtevajte novih!

Kjer veste, da bodo knjižice in znaki ostali, jih nemudoma pošljite nazaj Kongresni pisarni.

Nakazila župnih uradov

Vse župne urade nujno prosimo, da pri nakazilih raznih zneskov za KKK, na zadnji strani položnice točno označijo, v kakšen namen naj se znesek porabi. Posebno je to treba označiti pri zneskih, ki so namenjeni za kongresne knjižice ali za prenočišča. Za kongresne knjižice naj se točno navede, kolike je bilo prodanih po 5 din in koliko po 8 din, sicer nam je nemogoče obdržati evidenco in se lahko zgodi, da bo moral kdo knjižice ali prenočišče ponovno plačati!

Finančni odsek za KKK.

Koncert slovenske nabožne pesmi

Koncert bo dne 27. julija 1939 ob pol 8 zvečer v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Programe dobite v prodajalni Pax et Bonum v frančiškanski palači.

Polnočnica

Veličastna igra »O kraljestvu božjem«, ki bo v soboto zvečer na Stadionu, bo gotovo privabila veliko ljudi. Po igri pa bodo vsi gledalci lahko odšli k polnočnicam po glavnih ljubljanskih cerkvah. Po katerih cerkvah bodo polnočnice, bomo že obvestili.

Skupna ležišča

Vsi, ki žele prenočevati na skupnih ležiščih, naj sporoče to članovskemu odseku v Glavni kongresni pisarni KKK. Skupno prenočišče bo stalo le 3 din. Plačal bo vsak na licu mesta. — Prijavite se v skupinah!

Prehrana

Razni trgovci bodo že od sobote zjutraj pa do nedelje zvečer v svojih stojnicah okoli Stadionu prodajali razne tople in mrzle pijače in topla (hrenovke, kranjske klobase itd.) ter mrzla jedila.

Prodajalcem jestevin pijač in spomnov, bo dodeljeval prodajne prostore kongresna pisarna za prehrano v Gospodarski zvezi, Tyrševa c. 29, prilije, veža, vsak dan (ob nedeljah ne) od 18.30 do 20.

Prodajni prostori bodo na parceli ob južni strani Stadionu.

Obrtna dovoljenja, koncesije odnosno prenose točilne pravice si morajo prodajalci oskrbeti sami pravočasno. Cena za tekoči meter prostorov bo 50 din plačljivo v naprej.

PIJAČE NA STADIONU.

V Stadionu samem ne bo nobenih stojnic. Vse stojnice bodo izven Stadionu, povečini na južni strani Stadionu.

Poskrbeli pa bodo razni prodajalci, da bo pri vseh prireditvah na Stadionu dovolj brezalkoholnih pijač. Prodajalci bodo hodili med ljudmi na Stadionu in prodajali pijače. — Dovoljenja za tako prodajo v Stadionu daje le Finančni odsek za Kongres Kristusa Kralja.

Slovensko zborovanje na kongresu

V soboto, 29. julija, ob 10 dopoldne ima na mednarodnem kongresu vsaka narodnost svoja posebna zborovanja. Slovensko ljudstvo zborovanje bo v veliki dvorani Uniona, dočim bodo druge narodnosti zborovale v manjših dvoranah. Zborovanje bo vodil g. dr. Leskovar iz Maribora; govorila pa bosta g. Al. Mihelič, podpredsednik Narodne skupščine in g. dekan Skubic iz Ribnice.

Sestanek duhovščine pa bo dan prej; v petek, 28. julija ob 10 v frančiškanski dvorani.

Velika množica ljudstva v soboto seveda ne bo še v Ljubljani; a kdor se more od doma odrgati že v soboto, je vabljen, da se udeleži tega našega zborovanja.

Pripravite kresove! V petek 28. julija, ko bo v Ljubljano prišel sam zastopnik sv. očeta, kardinal dr. Avgust Hlond, se bodo začeli slovesni dnevi kongresa Kristusa Kralja. Te dneve bomo oznanili na najbolj slovesen način — s kresovi. Toplo prosimo vse farne ustanove po vseh slovenskih župnijah obeh slovenskih škofij, naj si štejejo v največjo čast, da smejo v petek 28. julija pripraviti kres. Kresove, prosimo, zažgite po Ave Mariji na kakšnem zelo vidnem mestu. Z zažiganjem kresov naj bo po možnosti združeno pritrkavanje v župnih, pa tudi po vseh podružničnih cerkvah. Kresovi bodo oznanili po vsej Sloveniji, da so se v naši Ljubljani začeli veličastni dnevi miru in Kristusovega bratstva med narodi.

Zadnji čas je, da prijavitelje otroke, ki se nameravajo kongresa udeležiti na mladinski dan kongresa v soboto 29. julija zjutraj. Mladine mora biti za kongres v Ljubljani čim več. Množice

Pospešite nabiralne akcije!

Vsem župnim uradom smo razposlali bloke z boni za nabiranje darov. Vse farne organizacije pa so naprošene, da se žrtvujejo in z vnemo pobirajo darove za kongres Kristusa Kralja!

Ker je za izvedbo kongresa potrebnih še precej sredstev, pripravljali odbor vljudno prosí, da vsaka slovenska družina daruje vsaj 2 din za kongres.

Prepričani smo, da bo velika zamisel kongresa Kristusa Kralja naša topel odziv pri vseh Slovencih in da bodo s prodajo bonov zbrana še potrebna sredstva za ta kongres!

Zog povrni vsem darovalec!

Pripravljalni odbor za KKK.

Oskrbite si kongresne knjižice!

Kongresne knjižice so dostavljene vsem župnim uradom. Stanejo: rdeče z znakom vred 8 din; te dovoljujejo vstop tudi k igri o kraljestvu božjem, modre z znakom vred 5 din; te dovoljujejo dostop k ostalim prireditvam na stadionu razen k igri o kraljestvu božjem ne. Obe knjižici za dajeta pravico do polovične vožnje na železnici.

Kjer bi knjižic zmanjkalo, nemudoma pošljite po nove. Kjer bi jih bilo pa očitvidno preveč, pa jih takoj pošljite nazaj, da jih pošljemo tja, kjer jih manjka!

Knjižice dobite tudi v Ljubljani na Prosvetni zvezi ali na glavni kongresni pisarni na Tyrševi cesti v poslopiju Gospodarske zveze.

Otrok bodo dale kongresu še poseben poudarek. Pokazali bomo pred vsem svetom, kako močno katoliška je naša mladina. Zato bitite s prijavi. Če nimate dopisnice za prijavo mladine, nam takoj sporočite na kongresno pisarno, da vam jo bomo poslali!

Godbe bodo na kongresu povečale živahnost in razgibanost. Zato naj jih pride v Ljubljano ob kongresnih dneh čim več. Vsaka organizacija, ki potuje v skupini, naj ima, če le more, svojo godbo. Naredili bomo sijaj, kakršnega Ljubljana še ni videla!

Vse člane Fantovskih odsekov, Dekliskih krožkov, Františkove mladine, ki bodo prišli v Ljubljano na kongres, vabimo, da se kongresa udeležijo v svojih uniformah. Uniforme bodo pestrost povečale!

Splošna maloštevilniška družba v Ljubljani nam sporoča, da je dovolila znižano vožnjo 1 din za tiste, ki se izkažejo s kongresno legitimacijo, tudi za nočne vožnje. Doplačati pa morajo 1 din nansko nočno pristojbino.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani je vsem udeležencem kongresa, na podlagi kongresne legitimacije dovolilo brezplačen vstop za obisk mestnega muzeja, bodisi v skupinah, bodisi posameznikom. Za skupine bodo določeni posebni vodniki po muzeju.

Fantovski odseki, ki so dobili vabilo za rediteljsko službo v dneh KKK, naj takoj pošljejo imenik vseh, ki so se javili na rediteljski odsek kongresne pisarne!

Vsem pripravljalnim odborom, župnim uradom! Vse krajevne pripravljalne odbore ali župne urade, ki še niso odposlali rdečih dopisnic, lepo prosimo, da jih najkasneje do 24. julija odposljejo in s tem omogočijo stanovanjskemu odseku, da bo mogel pravočasno pripraviti in preskrbeti zadostno število prenočišč. V slučaju, da iz vaše župnije v kongresnih dneh nihče prenočišča ne bo potreboval, vrnite dopisnice prazne!

Vsem, ki žele prenočišče! Vse, ki žele, da jim stanovanjski odsek preskrbi prenočišče, prosimo, da to svojo željo najkasneje do sobote dne 22. t. m. sporočite svoemu domačemu pripravljalnemu odboru ali župnemu uradu.

Kongresne lepake smo ponovno razposlali vsem župnim uradom obeh slovenskih škofij. Prosim gospode župnike, da jih takoj izvestijo na kar se da najbolj vidnem mestu! Zamenjajte jih s starimi, obledelimi!

Prehrana. Prodajalcem jestevin, pijač in spominkov bo dodeljeval prodajne prostore kongresna pisarna za prehrano v Gospodarski zvezi, Tyrševa cesta 29, prilije, veža, vsak dan (ob nedeljah ne) od 18.30 do 20. — Prodajni prostori bodo na parceli ob južni strani Stadionu. Ker bo kongres posejilo veliko število inozemcev, naj imajo prodajalci čim dostojnejše okrašene prodajne prostore. Prodajalci naj imajo bele predpasnike, prodajalke črne halje in bele oglatnice. — Možnost prodaje bo v soboto 29. julija in v nedeljo 30. julija. Ker bo veliko število posetnikov kongresa v Ljubljani že v soboto, nočevali bodo predvidoma v neposredni bližini Stadionu, bo možnost prodaje tudi v noči v soboto 29. julija. Obrtna dovoljenja, koncesije, odnosno prenose točilne pravice si morajo prodajalci oskrbeti sami pravočasno. Cena za tekoči meter prostorov bo 50 din, plačljivo v naprej.

Spored kongresa Kristusa Kralja

od 25.—30. junija.

Torek, 25. julija:

- 18 Začetek kongresa v stolnici. »Pridi sv. Duha. Otvorilni govor predsednika kongresov Kristusa Kralja, škofa dr. Gregorija Rožmana. Blagoslov.
- 20 Slovesna otvoritev kongresnih zborovanj v Unionu. Govori kanonik dr. Friderik Mack — Luxemburg.

Sreda, 26. julija:

Predmet zborovanja: Verski prepoved.

- 7 V stolnici maša s pridigo v francoskem jeziku.
- 9—12 Prvo študijsko zborovanje v Unionu: Bistvo in cilj verskega prepoveda. Referent: župnik dr. Laros, Koblenz-Stolzenfels (nemško). Koreferent: dr. Viktor Korošec, univ. prof. Ljubljana (slovensko). Razgovor po jezikovnih skupinah.
- 15—18 Drugo študijsko zborovanje v Unionu: »Sredstva in pota verskega prepoveda. Referent: p. Galileo Venturini, Rim (italijansko). Koreferent: Generalni vikar Quenet, Pariz (francosko), dr. Andrej Richard, Pariz (francosko).
- 19.30 Večerne pobožnosti po cerkvah.
- 20.30 Koncert slovenskih narodnih pesmi v Unionu.

Četrtek, 27. julija:

Predmet zborovanja: Nравni prepoved.

- 7 V stolnici maša s pridigo v češkem jeziku.
- 9—12 III. študijsko zborovanje v Unionu: »Vzgoja novega navnega rodu. Referent: Pom. škof Rogerij Beaussard, Pariz (francosko). Koreferenti: Direktor Galdynski, Poznanj (poljsko), Karitasdirektor Albert Stehlin, Pforzheim (nemško).
- 16—18 IV. študijsko zborovanje v Unionu: »Krščanska vest v javnem življenju. Referent: nadškof dr. Josip Ujčič, Beograd (hrvatsko). Koreferent: P. Ledit, S. J., Rim (italijansko).
- 19.30 Večerne pobožnosti po cerkvah.
- 20.30 Koncert slovenske nabožne pesmi v frančiškanski cerkvi. Priredi glasbeno društvo »Ljubljana«.

Petek, 28. julija:

Predmet zborovanja: Svet za Kristusom!

- 7 V stolnici maša s pridigo v italijanskem jeziku.
- 9—12 V. študijsko zborovanje v Unionu: »Laik v cerkvi. Referent: Univ. prof. dr. Swiezawski, Lwow (poljsko). Koreferent: Hans Wirz, Luzern (nemško).
- 15.18 VI. študijsko zborovanje v Unionu: »Sodelovanje laikov pri verskem prepovedu. Referent: P. Bangha, S. J., Budimpešta (madžarsko). Koreferent: Dr. Zitko Stanislav, odvetnik, Ljubljana (slovensko).
- 19.30 Večerne pobožnosti po cerkvah.
- 20 Slavnostno zborovanje v Unionu.

Razglas

Po dveletnem napornem delu, pri polnem obratu razpošiljalnice, detail in engro trgovine, se je posrečilo stavbeniku podreti dve dvo- oziroma trinadstropni hiši in zgraditi na istem mestu štirinadstropno trgovsko palačo, last največje domače trgovske hiše v Jugoslaviji — Stermecki, Celje.

Po izjavi tu- in inozemskih trgovskih in drugih strokovnjakov je to stavba z moderno in praktično urejeno upravo, ki bi bila v ponos tudi vsakemu velemestu Evrope. Slavno občinstvo vabimo, da si ogleda omenjeni moderno urejeni trgovski dom, brez vsakih obvez do nakupa. Cenjeni obiskovalci naj blagovolijo uvaževati razdelitev prostorov trgovske hiše, ki je sledeča:

Klet: steklo, porcelan, morska trava, zaboji, delavnica za razna popravila in kotel centralne kurjave.

Pritličje — detailna trgovina: vse volnene tkanine in svila za damske obleke, razne bombažaste tkanine za obleke in za gospodinjstvo, sukno in volnene tkanine za moške obleke, ženska in moška konfekcija, klobuki, damski in moški modni oddelek, kratko blago, galanterija in čevlji.

I. nadstropje: razpošiljalna in pisarne.

II. nadstropje: prodaja tekstilnega blaga na veliko in sprejem tvorniških zastopnikov.

III. nadstropje: skladišče kratkega blaga, perila in pletenine.

IV. nadstropje — šivalnica — oddelki za perilo, moško in damsko konfekcijo.

Ob dograditvi svoje velike trgovske palače bo trdica Stermecki izdala posebno umetniško izdelani cenik v bakrotisku s krasnimi slikami, ki jih izdelujejo tudi inozemski slikarji-umetniki. Kljub temu, da je naklada cenika povečana od letnih 140.000 na 160.000 komadov, istega zaradi velikega povpraševanja kaj hitro zmanjka. Zaradi tega priporočamo, da že sedaj naročite novi veliki cenik, ki se že nahaja v tisku in bo izšel konec avgusta.

Sobota, 29. julija:

- 8 Mladinska pobožnost na Stadionu.
- 9 Zborovanje KA za inteligenco v Delavski zbornici.
- 10 Zborovanje narodnostnih skupin po raznih dvoranah.
- 15.30 Sklepno študijsko zborovanje v Unionu. Poročilo o delu študijskih dni, objava in sprejetje resolucij.
- 19.30 »Igra o kraljestvu božjem«. Po zaključku igre na Stadionu pete litanije Matere Božje.

Nedelja, 30. julija:

- Polnočnice po cerkvah.
- 9 Na Stadionu pontifikalna maša s pridigo.
- 14 Sprevod katoliških organizacij na Stadion. Poziv zastopnikov narodov na bratsko sodelovanje v kraljestvu Kristusovem. Prenos Najsvetejšega iz župne cerkve sv. Cirila in Metoda na Stadion. Pete litanije Sreča Jezusovega, posvetitev, zahvalna pesem, blagoslov in »Povsod Bogac. Druge prireditve ob času kongresa.
1. Razstava iz španskih preganjanj.
  2. Razstava sodobne cerkvene umetnosti.
  3. Duhovni koncert v cerkvi sv. Petra. Priredi profesor glasbe g. Pavel Rančigaj.

Volk je slišal povabilo in se je podal na pot. Fant je pričel s pokorščino. Ko je bil malč mož nekaj časa priden, pokoren in ubogljiv, je začel z mamom »gihati«, kako bo, če bi le res prišel volk. »Mama! Ali me boste sedaj še dali volku, če bo prišel?« V tem trenutku je pa volk že stal pred hišo in zahteval malega neubogljivca. Toda iz hiše je zaslišal mamin glas: »Volk, le poberi se, naš fant je sedaj priden, Kar hitro se poberi, če ne, boš tepen!«. Volk je pričel sam pri sebi govoriti in se na tihem jeziti: »Kakšni so vendar ti ljudje! Najprej me kličejo in ko me zvabijo k sebi, potem mi pa groze, da me bodo s kamenjem in s poleni.« Razočaran se je vrnil na svoj dom.

Prav tako bi se godilo duhovniku, če bi dobesedno poslušal naše modre vzgojitelje.

Rekel sem, da so menda naši očetje in njih namestnice matere, vsi skupaj malo ali pa še zelo nerodni, ker navadno takole seznanjajo otroke z duhovniki. Mislijo namreč, da bodo otroku vcepili s tako besedo spoštovanje do duhovnika, pa dosežejo ravno nasprotno. Taka beseda, če tudi dobro mišljena, rodi sovraštvo ali pa vsaj nezaupanje. Kako naj ljubim in spoštujem tistega, kako bi naj zaupal tistemu, ki mi bo moje zaupanje povračeval s surovo silo, s tepenjem!

Vsako leto pojo po vsej Sloveniji novomašni zvonovi. Ali ste že kdaj pazljivo poslušali, kako naša novomašna pesem predstavlja duhovnika vernemu ljudstvu? Jagne božje v rokah nosiš, živim, mrtvim milost prosiš, milost, spravo sprosi nam pred dobrotnim Jezusom. Vidite, to je pravilno pojmovanje Kristusovega duhovništva. Če bi vi, očetje in matere, tudi takole predstavljali svojim otrokom! Ali bi znali? Poskusimo.

Vidiš, takole bi začeli pripovedovati svojim malim, vidiš, to je duhovnik, mašnik.

»Nadaljevanje na priložni strani spodaj»

Duhovnik in otroci

Prvo srečanje otroka z duhovnikom je navadno pri sv. krstu. A to ostane na zunaj brez sledu. Zapisano je samo v rojstni in krstni knjigi.

Pozneje v življenju se morebiti večkrat srečata duhovnik in otrok. To srečanje bi moralo biti srečanje dobrega pastirja z eno njegovih najmanjših ovčic. Srečanje ljubezni in tistega, ki ljubezni potrebuje.

V smislu tega zadnjeje stavka bi morali naši dobri očetje in naše ljube matere voditi svoje najmlajše okrog naših duhovnikov. Pa res ne vem, ali so naši ljudje tako nerodni, tako trdi in okorni, da te ljubezni ne znajo gojiti in k ljubezni ne znajo voditi. Koliko

krat se mi je že primerilo, da starši kažejo otrokom duhovnika z besedami, češ, tale te bo v šoli tepel in duhovniku z vso svetostjo naročajo, češ, le tepite ga, če se ne bo učil, če ne bo znal, če vas ne bo ubogal. Samo gorje duhovniku, če bi šel na ta lim! Godilo bi se mu, kakor tistemu volku v povesti. Saj jo menda znate. Če je pa kdo še ne ve, naj mu jo pa semkajle zapišem.

Bil je pri neki hiši doma fantek, ki ni nikoli znal ubogati. Zmerom ga je bilo treba strašiti z volkom. »Volk te bo snedel, volk te bo odnesel, le počakaj!« Tako je bilo tudi tistega dne. Obe ni ubogal, in mati je začela klicati volka: »Volk, pridi po našega fanta!«

KAJ JE NOVEGA

Deset let velikega dela za vero in narod

Dne 14. julija je minilo 10 let, ko je bil dr. Gregorij Rožman posvečen v škofa ter dodeljen takratnemu knezoškofu dr. A. B. Jegliču kot pomožni škof. Vsa ohsežna ljubljanska škofija je bila tega imenovanja in te posvetitve vesela, saj je bil takratni vseučiliški prof. dr. Gregorij Rožman po vsej slovenski deželi znan kot spovednik, pridigar in duhovni voditelj naše mladine. Velike množice ljudstva so se danes pred 10 leti trle v stolnici in okrog nje, med njimi zastopniki skoraj vsake župnije ljublj. škofije ter zastopniki skoraj vsake naše kulturne ustanove, da se Bogu zahvalijo za takšno izbiro, kakor tudi da mladega škofa pozdravijo in se mu poklonijo. Škof dr. Gregorij Rožman je škofovsko čast smatral za veliko breme, ki mu ga je naložila božja Previdnost v težki uri, toda izrazi zaupanja od strani vernikov so mu bili v tolažbo in vzpodbudo, da se ves posveti temu vzvišenemu poklicu. Od takrat je minilo že 10 let. Le kratko dobo je deloval ob vodstvu pokojnega vladike A. B. Jegliča, potem pa je vse breme padlo na njegove rame. Deset let plodnega dela. V hudih razmerah šestokrat je moral naš vladika pre-

vzeti velike odgovornosti. Pod njim je močno vzkliha Katoliška Akcija in postala gibalno naše verske preobnove. Pod njim je vzbrstelo znova naše katoliško prosvetno delo in vzgibalo vso deželo. Pod njim je stopila na plan spet naša dijaška mladina v očiščenih organizacijah, polna vzvišenih misli in odločne volje, da služi Bogu. Pod njim in z njegovim osebnim zagonom je v procvitajoči Rafaelovi družbi oživela zavest velike narodne skupnosti med Slovenci doma in slovenskimi izseljenci. Pod njim se je začelo graditi novo osrednje vzgajališče duhovskega naraščanja. Pod njim so v naraščajočih mestnih krajih nastajale nove župnije in se še nove pripravljajo. Deset let plodnega dela, ki ga je Bog blagoslovil tudi z velikimi zunanji prireditvami, kot je bil veličastni evharistični kongres v Ljubljani in kakor bo bližajoči se mednarodni kongres Kristus Kralja. Na vse to delo in še na drugo, ki o njem javnost ne ve, o katerem ve samo Bog in ga mi poznamo samo po sadovih, smo se in se bomo spominjali ter božjo Previdnost zahvalili za to prelepo desetletnico.

OSEBNE VESTI

o Zlatomašnik je postal g. duhovni svetnik Anton Veternik, župnik v Zalcu. Na mnogih letih!

DOMAČE NOVICE

d Vsakoletne duhovne vaje za učiteljice pri uršulinkah v Ljubljani bodo letos sredi avgusta. Kakor je sedaj določeno, se pričnejo 10. avgusta zvečer in se končajo 14. avgusta zjutraj. Če se bo kaj spremenilo, bo pravočasno objavljeno. — Kje in kdaj pa bodo eksercivali naši gospodje učitelji?

d Prva nova maša v mladi moških župniji je bila te dni. Opravil jo je g. Marjan Kremžar, sin urednika »Slovenca«. Čestitamo in želimo g. novomašniku božjega blagoslova v Gospodovem vinogradu!

d 25 letnica mašništva je praznoval ono nedeljo znani ljubljanski frančiškan, upravi-

telj župnije Marijinega oznanjenja p. dr. Angelik Tominec. Bog ga blagoslovi še mnogo let!

d Spominsko ploščo misijonarju Slovincu Lavtižarju so odkrili v nedeljo, dne 9. julija v Kranjski gori. Lavtižar je pred 85 leti s škofom Baragom odšel oznanjat evangelij divjim Indijancem in Očipvejcem ob Rdečem jezeru v Sev. Ameriki. Tam je tudi opešal na misijonarskem potu, ko je v zimi 1858. v burji in viharju zmrznil na prostranem zamrznjenem jezeru. — Ploščo je blagoslovil škof dr. Rožman.

d Ban dr. Natlačen je 13. julija podpisal uredbo, ki izboljšuje viničarski red v Sloveniji.

d Rojstno hiše Franceta Prešerna v Vrbi na Gorenjskem si je 13. julija ogledal tudi predsednik senata dr. Anton Korošec.

d Mestni svet ljubljanski je imel 12. julija zopet sejo. Najprej je podal župan dr. Adlešič poročilo predsedstva. Po poročilu

Vsak dan se pogovarja pri maši s svojim in z našim Bogom. Prosi ga, prosi, naj tudi o tebi Bogu veliko lepega pove.

Tako govorjenje bi bilo veliko lepše in veliko bolj na mestu, kakor pa tisto večno in neokusno strašenje s tepenjem, kakor pa tista grožnja: »Le tepite ga!«

Duhovnik naj vodi otroke h Kristusu. To je duh Kristusovega naročila in njegova želja je: »Pustite malim k meni in nikar jim ne branite.« Z uresničenjem te želje bomo položili najmočnejše temelje Kristusovega kraljevanja med nami. Kristus boče kraljevati med nami in nad nami z ljubeznijo in ne s patico.

Samo besedo »ljubezen« morate prav ra-

zumeti. Ne tako, kakor jo hoče razumevati sedanjí svet. Danes mislijo mnogi, da se ljubiti pravi: vsakemu vse dovoliti, kar hoče storiti. Torej tudi dovoliti to, kar je škodljivo. Ali kakor naši roditelji govore: »Pusti mu, dovoli mu, da ne bo jokal.« Ta nesrečni »da ne bo jokal!« Koliko hudega je že prinesel na svet in bo še! Prav ljubiti se pa pravi: iskati svojemu bližnjemu le to, kar mu koristi, pred vsem, kar mu koristi k vzgoji njegovega značaja. Pravi vzgojitelj ne sme govoriti: »Vse ti dovolim, karkoli si poželiš,« nekaterikrat bo rekel s Kristusovim predhodnikom: »Ni ti dovoljeno!« In zato ti ni dovoljeno, ker te ljubim, ker ti želim dobro, boljše, najboljšo.

g. prof. Dermastje je bilo sprejeto posejilo 1.500.000 din za končno zgraditev Zal. Za izpeljavo tramvajске proge do Ježice je določen kredit 5 milij. din. 900.000 din pojde za kanalizacijo Trnovega, 1 milij. din pa za kanalizacijo Zaloške ceste. S pol milij. din bodo razširili kopališče v Kolesiji.

d Pri saprtju ali pri motnjah v prebari vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josef« vode.

d Posvetitev novega sarajevskega pomožnega škofa bo v nedeljo 6. avgusta. Dotlej ostane novoimenovani škof dr. Čekada na svoji župniji v Bosanskem Brodu.

d 150.000 din za okrevališče železniških strok v Gozdu - Martuljku je odobril minister dr. Kulenovič.

d Tudi pri nas bi ne škodilo. Otroke, ki so beračili po ulicah, je polovila belgrajska policija in jih spravila v novoustanovljeno zavetišče. Večinoma so bili to otroci brez staršev ali pa iz revnih družin. Starši so jih navajali k prosjačenju, nakar so se otroci potepali po ulicah brez vsakega varstva. Delavska zbornica je skupaj z nekaterimi človekoljubnimi društvi pripravila novo zavetišče, odkoder bodo skušali otroke spraviti v take družine, ki nimajo otrok, v prvi vrsti pa na kmete.

d Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Za upokojece. Finančno ravnanje je odmerilo posebni prispevek za narodni obrambni sklad na pokojninske prejemke državnih upokojecev in upokojevk po podatkih o njih družinskem stanju, kolikor so ji bili na razpolago. Za odmero prispevka po nižji stopnji je upoštevala le otroke, za katere izplačuje rodbinske doklade. Mnogim upokojevcem je odmerila prispevek po višji stopnji, ker ji ni znano, če imajo žive otroke ali če so imeli otroke, ki so morda umrli. Da bo mogla finančna direkcija prispevek pravilno pobirati, naj vsi upokojeenci in upokojenke, ki mislijo, da jim prispevek za julij 1939 od pokojninskih prejemkov ni bil pravilno odtegnjen, vložijo prijave o svojem družinskem stanju. Navedbe v prijavi more potrditi občina ali pa pristojni župni urad.

d Prvo grozdje muškata so prodajali te dni v Ljubljani 44 din za kg, v Splitu pa 16 din. Ali ne dela v Ljubljani vsak, kar hoče?

d Prelepo 4dnevno romarsko-izletno potovanje v Italijo z avtom skozi Vipavsko dolino (v tehnični izvedbi Tujsko-prometne zveze), od 8. do 11. avgusta, stane: do Gorice - Trsta (obisk Svete gore) 160 din; kdor potuje dalje, na grob sv. Antona v Padovo in v zanimive Benetke, plača 300 din; kdor pa

Zahvala.

Kot dolgoletni naročnik »Domoljuba« sem prejel požarne podpore

1000.— din,

ker mi je pogorelo brez moje krivde stanovanje z opremo in obleko.

Toplo se zahvaljujem in priporočam »Domoljuba« v naročitev.

Kranjska gora, 14. VII. 1939.

Potočnik Franc, Inžar.

potuje še dalje, v slovečo Loreto, kjer je čudovita bazilika z Marijino hišico, plača 600 din. Spotoma obiščejo romarji vse znamenite kraje in si ogledajo vse zanimivosti. Ker morajo potniki izvršiti vse določene obveznosti najpozneje do 31. julija, naj vsakdo, ki se zanima za to zanimivo potovanje, zahteva z dopisnico podrobna navodila, ki jih pošilja zastoj uprava »Po božjem svetuc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d **Vašina hrvatska ustanova** je Gospodarska sloga. Ta hrvatska zadruga organizacija deluje že nekaj let, vendar pa se je med ljudstvom že dobro ukoreninila. Svoje podružnice ima že v 382 občinah. Najboljše je organiziran okraj karlovaški, ki ima 122 krajevnih poverjeništev ter 5200 članov. Gospodarska sloga bo v nadaljnjem delu skušala urediti delovne razmere poljedelskih delavcev, podpirala ustanovitev mlekarn in sirarn, zlasti pa bo povečala število skladišč za poljedelske proizvode v večjih mestih. Do sedaj obstoji tako skladišče edinole v Zagrebu.

d **Oče albanske kraljice na Bledu.** Oni večer je prispel na Bled iz Budimpešte grof Apponyi z družino. Grof Apponyi je naši javnosti znan, ker je oče bivše albanske kraljice. Nastanil se je v hotelu »Toplice« in ostane s svojo družino delj časa na Bledu.

d **Tudi lipovo cvetje da lepe denarce.** Trgovci v Brčkem v Bosni so zadnje čase iz inozemstva dobili mnogo naročil za lipovo cvetje. Tega cvetja, ki ga kmetom plačujejo po 10 do 20 din za kilogram, imajo 7 vagonov. V okrajih Brčko, Gradačac, Gračanica, Tuzla in Zvor-

nik so trgovci doslej kmetom izplačali za lipovo cvetje že 2 milijona dinarjev. Največ naročil prihaja iz Nemčije, južne Amerike, Anglije in Francije. Drugod kupujejo za zdravila naše lipovo cvetje, mi pa od njih draga tovarniška zdravila.

d **Rekruti, rezervisti in njih starši pozor!** Z nestrokovnjaško izpeljano prošnjo je izgubljen čas in denar. Zato ne nasedajte vsakomur s tako važno zadevo. Obrnite se le do koncesionirane in strokovno preizkušene pisarne kapetana Franca Pera (Ljubljana, Maistrova ulica št. 14), ki vam pove, ali je prošnja sploh izvedljiva ali ne. Če je izvedljiva, vam za malenkosten znesek vložijo prošnjo in uredijo zadevo. Ne zamujajte časa in hitite z zadevo!

d **Zanimiva odločba novosadskega sodišča.** Novosadsko kasacijsko sodišče je storilo načelen sklep, ki se tiče pristojnosti banovinskih svetov. Banovinski svet donavske banovine je namreč pred časom izdal uredbo glede občinskih uradnikov oziroma takozvanih beležnikov, da ne smejo vršiti poslov, ki spadajo v pristojnost advokatov in javnih notarjev. Glavno državno pravdnništvo pa se je proti tej uredbi pritožilo, zahtevajoč zaščito zakona proti njej z utemeljitvijo, da banški sveti nimajo pravice dajati nobenih uredb, ker imajo samo posvetovalen značaj. Kasacijsko sodišče v Novem Sadu pa je razsodilo, da so banški sveti dobili v finančnem zakonu pooblastilo, da smejo izdajati uredbe in da so s tem prenehali biti samo posvetovalna ustanova bana.

d **Še ne vedo, če je izpodnebnik.** Izpodnebni kamen je menda padel pred kratkim v vasi Tihajina pri Ljubuškem. Med viharjem in dežjem se je nenadoma močno zasvetilo, skozi zrak se je zarisala goreča progga, a kmalu nato je na dvorišče nekega kmeta padel kamen. Ljudje, ki so kamen videli, trdijo, da je padel naravnost izpod neba. Kamen je težak 15 kg in iz popolnoma drugačne snovi, kakor je kamenje v tistem kraju. Ljudje so bili prepričani, da je meteor (izpodnebnik) božji opomin za tiste, ki ne živijo pošteno. Kmet, na čigar dvorišče je meteor padel, je kamen odnesel k župniku, a ta ga je poslal frančiškankom profesorjem v Širokem Brijegu, da ugotove, če je res izpodnebni kamen ali pa kamen, ki je na kak bolj enostaven način padel na dvorišče.

d **Brivski poklic je še vedno v čisljih med Hrvati.** Zagreb bo, kakor kaže, še naprej ostal dobavitelj brivskih pomočnikov za vse ostale dele naše države. Poročila, da je v Zagrebu in na ozemlju savske banovine okrog 900 brivskih vajencev, nazorno kažejo, da je med hrvaško mladino brivski poklic še vedno v čisljih. Zaradi prevetikega števila se izučeni mladiki pomočniki raztepejo po vsej državi.

d **Obilen blagoslov.** Družina kmeta Basa v Zubrici pri Virovitici je dobila nedavno trojčke. V tistem kraju v zadnjih letih ni to nič nenavadnega.

d **Za trafikante.** Trafikanti se že dolga leta bore za večji odstotek svojega zaslužka, za prisilno združenje ter za svoje kreditne zadruge, ki bi pomagale malim prodajalcem, da bi za svojo zalogo dobili posojila. Zastopniki trafikantske zveze so obiskali tudi glavnega ravnatelja uprave državnih monopolov

dr. Markoviča, ki je obljubil, da bo storil vse, da se trafikantom izpolnijo pravične zahteve.

d **Tudi z brezmotornim letalom daleč prideš.** Pilot v šoli za brezmotorno letenje v Vršču Slavko Lemešič je preletel 370 kilometrov v 6 urah in 40 minutah. Iz Vršca je odletel ob 12.20 ter se spustil na tla v madžarski občini Bergete ob 7 zvečer. S tem je dosegel državni rekord za Jugoslavijo. Letel je 3500 metrov visoko.

d **250 kg težka ženska.** Najdebeljša ženska v Jugoslaviji, Saveta Ang. je nedavno umrla v Belgradu. Saveta je bila stara komaj 32 let, pa je tehtala nič manj kakor 250 kilogramov. Rodom je bila iz Jagodine, kjer so jo otroci zasmehovali, ker je bila že kot mlada deklica nenavadno debela. Pozneje so jo najeli za nek potujoči cirkus. Po vsej državi so jo razkazovali kot najdebelejšo žensko v Jugoslaviji. Največji križ po so imeli z njo v belgrajski bolnišnici, ko se je vanjo zatekla. Komaj da so našli tako široko posteljo, pod posteljo pa so morali podložiti stole, da se blazine niso vdrle.

d **Ena nerodna.** 50.000 tobačnih rastlin so uničili uslužbenci finančnega nadzorstva okoli Gline na Hrvatskem, ker so kmetje baje te rastline sadili brez dovoljenja oblasti.

d **Ljubljanski tržni dan 12. julija** je bil prav živahen in bogato založen z vsemi živili in sadeži. Domače češnje iz sostrske okolice iz raznih dolenskih, litijskih in štajerskih krajev so bile po 3 do 6 din kg. Bilo je do 300 košar in jerbasov češenj na trgu. Na trgu so že tudi domače hruške po 4 do 6 din kg. Neki kmet iz daljnega Semiča je prodajal pri semeniškem vhodu lepe, prav mehke in sladke hruške po 6 din. Vsaki gospodinjji je rade volje dajal koščke hruške na poskušnjo. Pravi, da bo prihodnjč pripeljal večjo množino teh hrušk in se priporoča občinstvu za nakup. Gozdne jagode, ki jih je bilo malo, so bile po 4 din l. borovnice po 1.50 din l. Lisičke po 2

Otroci luči in otroci teme

»Sinovi tega sveta so pametnejši od otrok luči.« Božji Učenik je hotel s tem poredati, da so ljudje od sile brihtni in iznajdljivi, kadar gre za zemeljske dobrine in da bi bilo le v njihovo neizmerno srečo, če bi se enako brigali za svojo večno srečo.

Na žalost se tudi kristjani le prevečkrat smemo prištevati sinovom tega sveta. Koliko brige je med nami za posvetno življenje, kako malo razumevanja za kraljestvo duha in življenje po smrti.

Koliko je učenih kristjanov, ki so dovršili vseučilišče, pa ne znajo šest temeljnih resnic božjih. Koliko je učenih pravnikov, ki poznajo podrobno vse paragrafe in zakone, ne poznajo pa pet cerkvenih zapovedi. So kristjani, ki vedo za vse filmske zvezde, ne poznajo pa življenjepisa največjih svetnikov katoliških Cerkve.

Dandanes se slave največji uspehi v plavanju, boksanju in v raznovrstnih športih. Koliko pa jih slavi sv. Stanislava, ki je dosegel rekord v svetosti in je po letih eden najmlajših svetnikov.

Kaj vse ženske ne store za svojo lepoto! Kaj se vse ne žrtvuje za nego telesa. Koliko pa jih slavi sv. Marjeto, ki si je sama izgrnila obraz, da ji ni bil povod za greh.

Pa le eno je potrebno: Rešiti dušo! Kdor te resnice v življenju ni spoznal, mu bo kesanje prišlo prepozno. Ničesar posvetnega ne bo šlo z nami, s smrtjo je vez s svetom pretrgana in volem se šele začne za nas pravo življenje, zaradi katerega smo ustvarjeni, življenje duše pri svojem Stvarniku iz tigar rok je izšla.

Kupite knjižice za KKK v župnišču!

3in l. Krompir je cenejši. Je sedaj po 1.25 din kg. Obilo je paradižnikov iz Banata. Cene so padle. Sedaj so paražniki že po 5 do 6 din kg. Paprika se je pocenila, komad po 1 din. Lepa je bila izbira domačih breskev iz litijskih krajev. Prav lepe breskve iz Jevnice so bile po 8, druge iz Senožet po 5 din kg. Vse so bile prodane. Marelice po 6 do 7 din. Domač stročji fižol po 4 do 6, čebula 4, kumare 3. Na trgu so bila nova jabolka po 5 do 6 din kg.

d Polno strupene golazni. Kunaver Ivan iz Belneka pri Moravčah je oni terek nakosil trave, po katero je prišel z vozom. Nakladati mu je pomagala 12 letna sestra, ki je slišala neko sumljivo sikanje ter se je zaradi tega že plašila. Ko sta doma spravljala krmo z voza sta našla med travo debelo rjavo kačo, ki sta jo brž potoklila z vilami, vesela da ni bilo hujše nesreče. Letos je po naših krajih polno strupene golazni in je treba mnogo previdnosti pri spravljaju sena in tudi drugače.

d Slika velike dragocenosti. Na nekem gradu v Sloveniji je odkril staro dragoceno sliko italijanskega mojstra Carraccia srbski zbiralec Rajko Slepčević. Slika predstavlja Marsa in Venero ter je bila izdelana v 16. stoletju. Slepčević je dognal, da je bila slika v začetku 18. stol. prodana na Holandskem za bajno vsoto, nakar je po do sedaj neznanih ovinkih prispela v zbirko nesrečnega mehiškega cesarja Maksimilijana. Slepčević se že več let bavi s stikanjem za starimi umetninami, ki premnogokrat leže skrite in zaprašene v starih gradovih po Sloveniji in Hrvaški. Sliko Carraccia je slučajno staknil v nekem slovenskem gradiču, toda pravega imena tega gradiča Slepčević noče izdati. — Slika predstavlja veliko dragocenost, ker je izredno dobro ohranjena.

d Svinjska kuga se je pojavila v Ločici pri Polzeli.

d Zvesta mačka. Kar 350 km poti je prehodila nedavno stara mačka, da se je vrnila k svojemu gospodarju. Bilo je takole: Rus Januševski se je bil iz Brškega preselil v Banjaluko. Pri sosedu je dobil staro mačko in jo odnesel s seboj. Ze nekaj dni po prihodu v Banjaluko pa je mačka izginila. Ni je bilo že teden dni, da so nanjo nazadnje že pozabili. Pač pa je bil zelo presenečen sosed iz Brškega, ko se je mačka vsa izčrpana spet pojavila v njegovi hiši. Žival je poiskala spet svojega starega gospodarja in prehodila pot, ki je dolga 350 km.

d Dobra sadna letina, a slaba kupčija se obeta. Kakor že nikoli dobra sadna letina se obeta v naši državi. Izredno mnogo bo jabolk, še dosti več pa sliv. Za izvoz bo na raz-

Pogoji za neokrnjeno narodno svobodo

V petek, 7. julija je sprejel papež Pij XII. slovaškega poslanika pri Vatikanu dr. Karla Sidorja in je na njegov pozdrav v svojem odgovoru razvijal sledeče misli:

Namen poslanstva zastopnika predsednika slovaške republike pri apostolski stolici je ta, da bi se odnosi med to republiko in sveto stolico še bolj poglobili, kakor to popolnoma odgovarja želji slovaškega naroda, ki je vedno gojil najbolj pristržna čustva sinovske udanosti do svete matere Cerkve.

Današnji čas, poln usodnih zapletov, ki jim danes še ne moremo videti bodočega razvoja, zahteva tudi od slovaškega naroda nove in čedalje težje žrtve in naloge. V takem položaju bo treba veliko previdnosti in modrosti, kakor tudi zelo velike medsebojne bratovske vzajemnosti naroda, pa tudi v največji meri globokega katoliškega verskega duha, da slovaški narod ohrani neokrnjeno

svojo svobodo, ki je pogoj, da se bodo obranile v njem krščanske čednosti in da se bodo še bolj razcvetele.

Naj torej veliki verski in нравstveni zaklad, ki sta ga sv. Ciril in Metod zapustila Vašim prednikom, pa vsemu preteklemu in bodočemu pokolenju, ostane med vami nedotaknjen in naj služi vašemu narodu tudi poslej k čim višjemu verskemu in kulturnemu življenju.

Nato je sv. oče zagotovil poslanika slovaške republike, da bo apostolska stolica vedno stala slovaškemu narodu v vseh njegovih prizadevanjih zvesto na strani, in je nato podelil vsemu slovaškemu narodu svoj blagoslov. Svoj govor je sv. oče končal v slovaškem jeziku z besedami:

Pochalen bud Ježiš Kristus!

Nech Pan Boh žehna a opatruje slovaški narod!

polago toliko blaga kot še nobeno leto. Pri tem pa se takoj rodi vprašanje, kam s tolikim pridelkom. Naše severne sosedo so bile ponavadi najboljši odjemalci sadja. Prav letos pa je sadje izvrstno obrodilo tudi v Nemčiji, Avstriji in Češko-moravski deželi. V Nemčijo bo smelo iti le okrog 2000 vagonov jabolk. Vse drugo bo ostalo doma. Se slabši izgledi za trgovino se obetajo slivam. Zlasti Bosna bo pridelala mnogo tega sadja. Poznavalci razmer trdijo, da nam letos preostane kot edini dobri trg Poljska, vendar pa bodo morale oblasti pravočasno poskrbeti, da se nam bo ta trg odprl.

VINA Vam nudi Centralna vinarna Ljubljana, v svoji posodi najugodnejše.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom. Oct. rez. S. br. 3047/35.

d Huda Kadrija. Trgovec Kovač iz Mostara se je bil ločil od prve žene in se oženil z drugo. Ze po nekaj mesecih pa je začel zahajati nazaj k prvi ženi. Druga žena Kadrija ga je zato stalno zasledovala. Pred ne-

kaj dnevi ga je povabila, da gresta skupaj na šerijatsko sodišče, kjer bosta podpisala listino, da se ločita. Med zaslišanjem je Kadrija odšla v bližnjo trgovino in kupila nož. Prav v trenutku, ko je mož podpisoval ločitveno listino, je žena potegnila dolg nož in skočila proti možu. Mož je naglo odskočil in se s tem rešil, a bojevito ženo je sodnik prijel in ji izvil nož iz rok. Trgovec se je vrnil k svoji prvi ženi, Kadrija pa je romala v zapor.

d Bralecem Domoljuba priporočamo, naj se poslužujejo pri nakupu oblačilnega blaga le naše domače trdke F. I. Goričar Ljubljana, in sicer za boljše blago za moške in ženske obleke v glavni novi trgovini na Sv. Petra cesti 29, blago za stanovanjske opreme in nevestine bale pa v njeni podružnici na Sv. Petra cesti 30. Kdor hoče pa prav poceni kupiti navadno delavno blago, n. pr.: moške delavne obleke, za otročje obleke, kontenino za predpasnike in perilo, naj poišče Goričarjevo malo trgovino na Sv. Petra nasipu št. 29, to je za vodo, tam, kjer je po navadi krompirjev trg, tam dobite veliko vsakovrstnih ostankov od dobrega blaga po nizkih cenah!

VSAK SLOVENEK, VSAK KATOLIK JE NAROČNIK MOHORJEVIH KNJIG. NAROČITVE JIH PRI ŽUPNIKU.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Jugoras. Po podatkih, ki jih je objavil Milan Laskovič, je sedaj v Jugorasu združenih 180.000 delavcev.

p O sporazumu med Srbi in Hrvati se je minule dni razgovarjal min. predsednik Cretkovič z merodajnimi državniki ob pritiski svojega bivanja na Bledu. Dejstvo, da so bili kmalu nato vabljani v Belgrad odlični poznavalci državnega prava, dokazuje, da se resno dela na zblizanju dveh bratskih narodov.

p »Jugoslavenski glasnik«, ki izhaja v ameriškem Chicagu, je priobčil uvodnik, v katerem pravi med drugim: »Prepričani smo, da je tudi Belgradu veliko na tem, da se hrvaško vprašanje reši na mirnem način v slogi in ljubezni, kakor to želi vse ljudstvo v Jugoslaviji. Mi slej ko prej zaupamo modri politiki kneza namestnika Pavla ter upamo, da bo on našel najboljšo obliko za rešitev hrva-

Španska smodnišnica je zletela v zrak

Iz neznanega razloga je ono nedeljo eksplozirala velika smodnišnica v vasi Penaranda de Bracamonte blizu Salamance. Vas je zaradi eksplozije popolnoma uničena. Do zdaj so izvelkli izpod ruševin 150 mrtvih in 1500 ranjenih. Vas je popolnoma uničena. Nek tovorni vlak, ki je stal ravno na postaji, je zdrobilo na drobne kose. Iz Salamance, Zamore in Valladolida so prispele čete in gasilci. Zaradi velike suše je bilo zelo težko dobiti vodo. General Franco je postal izjave sozolja ter 200.000 pezet kot prvo podporo prebivalstvu. Od 1456 hiš, kolikor jih je bilo v Penarandi de Bracamonte, je porušenih

1090, nekatere popolnoma, druge deloma. Prebivalci, ki so preživeli nesrečo, odkopujejo žrtve in ranjence ter pomagajo vojakom in gasilcem. Kraj, kjer je stala smodnišnica, se je spremenil v jamo s premerom 200 m, v njej je polno ruševin in pepela. Eksplozija je bila tako močna, da je bilo pok slišati v Salamanci in Avilli, ki sta 40 km oddaljeni od kraja nesreče. Porušeno je bilo skladišče, kazina, vojašnica civilne garde, električna centrala ter mnoge druge večje stavbe. Cerkve sv. Mihaela, ki je 1 km oddaljena od kraja eksplozije, je prav tako poškodovana ter je značni pritisk razbil cerkvena vrata.

Tabor dolenske mladine

Praznik dolenske mladine v Novem mestu se je pričel že v soboto 15. julija. Najprej je smihelski župnik g. Bergant blagoslovil novi stadion, nakar so bile skupne vaje za nedeljski nastop. Zvečer je bila v Prosvetnem domu krasna in zelo dobro obiskana akademija.

V nedeljo, 16. julija zjutraj se je pričel slavnostni sprevod, ki je ob zvokih godb korakal proti stadionu. Na častni tribunji so bili poleg bana dr. Natlačena in ministrov dr. Kreka, Pantiča in Miljuša zbrani tudi senator dr. Kulovec, poslanci Gabrovšek, Mašič, Štrcin, Veble, Golia, Rigler in Koce, dalje pomočnik ravnatelja državnih železnic Hojs, člana bankega sveta Likar in Rataj, banski inspektor inž. Rueh, ravnatelj kmetijske šole na Grmu Absec, prošt Čerin, poveljnik mesta Krstič, okrajni načelnik Vidmar, univ. prof. Turk, in številni drugi odličniki in zastopniki uradov in ustanov. Sprevod so začeli konjeniki, med katerimi je prvi nosil mogočno državno zastavo. Na obeh straneh Glavnega trga je bila stisnjena velika množica ljudstva, ki je ves čas navdušeno vzklikala. Za konjeniki so korakale strumne čete fantov v krojih, za njimi dekleta v krojih, nato pa ženski in moški naraščaj z zastavami. Sledile so številne in lepe narodne noše, katerim so se priključile mogočne kolone članov v civilu. Veličasten sprevod je zaključila dolga vrsta kolesarjev. Sprevod je krenil naravnost na stadion, kjer se je začela po prihodu številnih telovadcev ZFO in ZDK

skega vprašanja in da se bo najbolj srečno rešilo prav po njegovem posredovanju. Knez Pavle je bil v Rimu in Berlinu. Po teh njegovih posetih smo slišali več izjav od strani merodajnih činiteljev vlade, iz katerih je mogoče sklepati, da si vsi prizadevajo za čim prejšnjo rešitev hrvaškega vprašanja in da je to želja kneza namestnika Pavla samega.

Uradno poročilo o sestanku predsednika bolgarske vlade Kjosevanova z našim zunanjim ministrom. Med sestankom, ki je bil na Bledu dne 9. in 10. julija 1939 leta, sta predsednik bolgarske vlade in zunanji minister g. Georgij Kjosevanov in zunanji minister dr. Aleksander Cincar Markovič po vsestranskem proučevanju medsebojnih odnosov, razmer na Balkanu in mednarodnega položaja prišla do soglasja v naslednjem: 1. Da so koristni Bolgarije in Jugoslavije v tem, da v duhu pogodbe o večnem prijateljstvu nadaljujeta s politiko medseboj. sodelovanja. 2. Da je v obojestransko korist, da se prav kmalu ustvari med Jugoslavijo in Bolgarijo čim tesnejše gospodarsko zblizanje. 3. Da politika neodvisnosti in nevtralnosti najbolj odgovarja koristim Bolgarske in Jugoslavije ter miru na Balkanu. 4. Da je potrebno, da obe vladi nadaljujeta s politiko dobrih in prijateljskih odnosov do vseh svojih sosed.

NESREČE

n Avto je do smrti povezil elektromontorja Alojzija Rusa od Dev. M. v Polju.
n V Savinji je utonil blizu Braslovč politični upravni pripravnik banske uprave v Ljubljani Jožef Breznikar. Te dni se je mudil v Orli vasi pri svoji materi na počitnicah. Zaradi priprav za kongres Kristusa Kralja — bil je namreč član pripravljalnega odbora

ter ostalega občinstva, sveta maša. V sprevodu je šlo vsega okoli 3000 ljudi, gledalcev pa je bilo čez 8000.

Na Stadionu je opravil sv. daritev in imel tudi primeren govor novomeški prošt Čerin, nato se je začel prosvetni tabor. Urednik Lojze Ilija je poudarjal, da so naši tabori miroljubna mobilizacija naroda, ki nikomur ničesar noče, pa tudi svojega ne da. Danes več ne mislimo na razprtije med brati, pač pa ob vsaki priliki na državo, saj nam je samo v tej državi zagotovljen naš narodni obstoj.

Popoldne ob 3 se je začel telovadni nastop. Že zdavnaj pred 3 so se začele zgrinjati velike množice ljudstva proti stadionu. Ko so se pripeljali častni gostje, jih je ves stadion navdušeno pozdravil. Priveditvi je prisostvovalo 10.000 gledalcev. Najprej so nastopili člani z rajalnim pohodom in prostimi vajami. Lepo je bilo videti s stadionovih brežin premikajoče se vrste. Za njimi so nastopile mladence, ki so z ljubkimi vajami navdušile občinstvo. Posebnega priznanja pa je bila deležna vzorna vrsta ZFO in novomeška telovadna vrsta, ki sta nastopili na bradlji in na drogu. S skupnimi vajami so nato presenetili naraščajniki iz Ljubljane. Še večje navdušenje pa je žela novomeška vrsta naraščajnikov. Za njimi so nastopile vrle Črnomaljke v narodnih nošah. S posebnim zanimanjem je množica sledila narodnim plesom in igram, ki so jih Belokrajci pokazali z velikim uspehom. Za zaključek so nesli s stadiona ob navdušenem ploskanju vsega občinstva svoj črnomaljski »turne«. Prikorakale so nato na telovadišče članice, ki so zelo dobro izvršile svojo nalogo. Sledile so ljubke proste vaje gojenc z robčki, nakar so želi priznanje in veliko občudovanje mednarodni telovadci ZFO, ki so pokazali same vrhunske vaje na konju in krojih. Za zaključek so sledile učinkovite proste vaje mladcov z zastavami. Prav vsako vajo je občinstvo viharno nagradilo.

Nekaj iz govorov: Predsednik ZFO je poudarjal, da je slovenska omika plod zvestobe in požrtvovalnega dela voditeljev in duhovščine. Ti so nam dali smernice, ki so označene na kratko v zvestobi do Boga in v zvestobi do naroda. To pa bomo mogli doseči le, če bomo vzgajali odlične borce, ki bodo pripravljeni za svoje vzore tudi trpeti, ki bodo ohranili sveto

— so ga oni dan telefonično poklicali, naj pride nujno v Ljubljano zaradi nekih važnih stvari. Hotel je takoj odpotovati, vendar ga je mati prosila, naj ostane vsaj še kratek čas doma. Sin jo je ubogal in ostal. Podnevi se ni počutil dobro in je šel zato na zrak proti Savinji, kjer je nekaj časa lovil ribe. Nenadoma mu je postalo slabo, onesvestil se je in zdrsnil v deroče valove narasle reke, odkoder ni bilo rešitve.

n Smrtna nesreča mladega pilota. Lepo vreme v Mariboru je izvabilo oni dan na letališče k vjam z brezmotornimi letali več mladih pilotov, ki se vežbajo na letališču. Okoli pol 8 zvečer se je dvignil v zrak 22 letni dro-

d Zrebanje II. efektne loterije rejcev milih živali je preloženo končnojavno na dan 10. septembra.

*K zdravju
Tvojega otroka spadajo tudi
zdravi zobje*

SARGOV

KALODONT

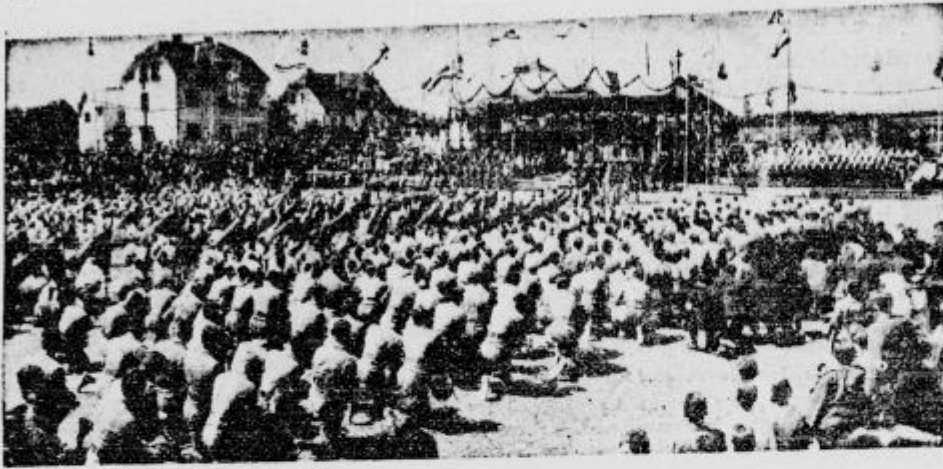
PROTI ZOBNEMU KAMNU

ljubezen do materinskega jezika in ki bodo ohranili ljubezen do rodne zemlje in države. — Z dolgotrajnim odobravanjem je desetisočglava množica sprejela tudi vzpodbudne besede ministra dr. Mijuša, ki je povedal tudi to-le:

»Danes smo bili vsi priča moči in sposobnosti slovenske mladine, ki je pokazala, kaj vse zmore žrtvovati za svoja vzvišena načela. Prav bi bilo, da bi prišla semkaj na ta mladinski tabor mladina iz vse Jugoslavije, da bi videla požrtvovalnost in delavnost slovenske mladine in da bi se od nje učila. Mladina, tvoje delo sloni na zvestobi do Boga in na zvestobi do domovine! Zato je Slovenija lahko ponosna na svojo mladino, domovina in država pa na takšno Slovenijo. Ponosni smo na mladino, ki bo branila Jugoslavijo in zvesto služila kralju!«

Vtis, ki so ga odnesli s tabora tako odličniki kakor množice naroda, je bil sijajen. Praznik dolenske mladine v Novem mestu, ki se je častno pridružil nedavnemu zboru slovenskih fantov in deklet v Mariboru, bo ostal vsem in vsakomur, ki je bil tam, v neizbrisnem spominu, saj je visoko dvignil našo zavest in ponos, ki hoče od zmage do zmage naprej.

gerist Miha Novak, uslužben pri tvrdki Salus, stanujoč v Mariboru. Novakovi starši stanujejo v Višnji gori. Njegovi prijatelji so gledali polet nadebudnega plota, ki ima že dva izpita z brezmotornimi letali, in opazili, da pri pristanju ni vse v redu, ker se je Novak zaletel v na Teznu stoječe wagone tovornega vlaka. Novak se je preveč oddaljil od letališča ter je bil ali primoran pristati ali pa se ni mogel več vrniti na letališče ter ga je zaneslo med wagone. Pri tem se je letalo razbilo, Novak sam pa je padel med odbijače ter je obležal nezavesten. Tovariši so takoj prihiteli in odnesli nezavestnega Novaka v hangar, toda Novak je takoj potem izdihnil. Poklicali so tudi reševalce, ki pa niso stopili v akcijo, ker je Novak medtem že umrl. Ugotovili so, da je čel luda, ki jo je imel Novak na glavi, bila upognjena. Novak je najbrž dobil prelom lobanje in si je moral zlomiti tudi hrbtenico.

Maša na novomeškem stadionu med povzdigovanjem

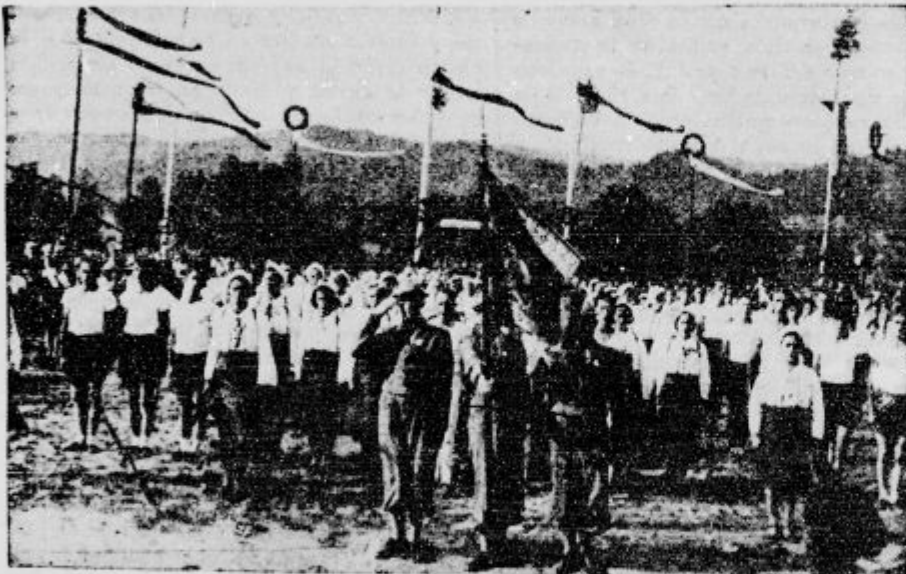
Splav na Dravi

Ob popoldanskem nastopu je v imenu ministra za telesno vzgojo spregovoril minister dr. Miljuš (na levi). Za njim sede senator dr. Kulovec, poslanec Veble, min. za gozdove in rudnike Pantič, predsednica VDK Pogačnikova in gradbeni minister dr. Krek. Na desni stoji predsednik ZFO dr. Zitko

Godbeno društvo Sora-Medvode je zgradilo lires godbeni dom, katerega bodo blagoslovili v nedeljo, 23. julija

Prizor s telovadnega nastopa FO in DK na Ježicih dne 9. julija. Zaključna skupina; spredaj zastavo-
noša z novo blagoslovljeno zastavo.

d Sprejem mladeničev v Inženersko in artilerijsko podčastniško šolo v starosti od 18 do 21 let. Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pisмено: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložiti kolek za 6 din.

V današnjem času bo VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja mogočna izpoved vseh narodov za mir v kraljestvu Kristusovem!

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

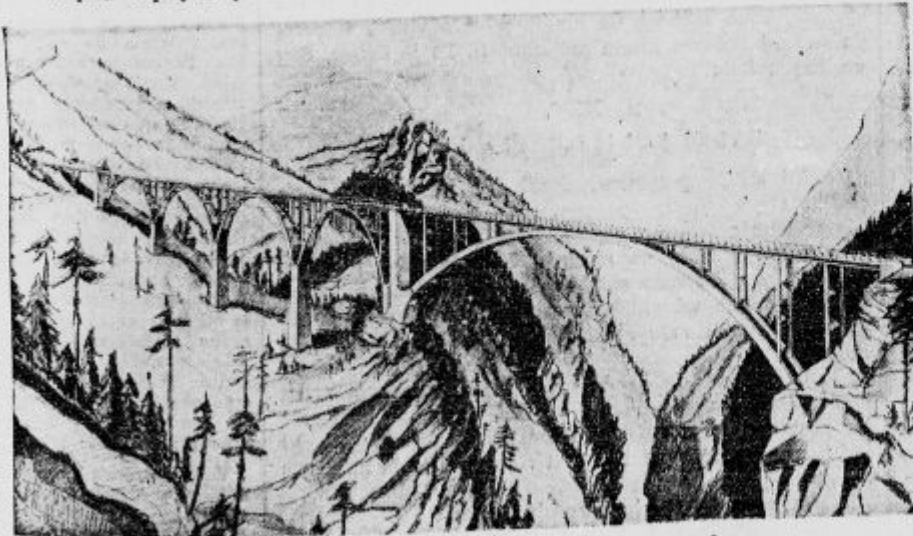
Angleški vojni minister Hore-Belisha (v sredi) pri paradi 14. jul. v Parizu. Na levi vrhovni poveljnik angleške kopenske vojske.

Smrtna vožnja čez Donavo. Dunajčanka Camilla Mayer si je dala zanjko okoli vratu in se spustila po njej po žici 200 m daleč čez donavski prekop na Dunaju. Ta njena drznost naj bi služila kot reklama za neko prireditel.

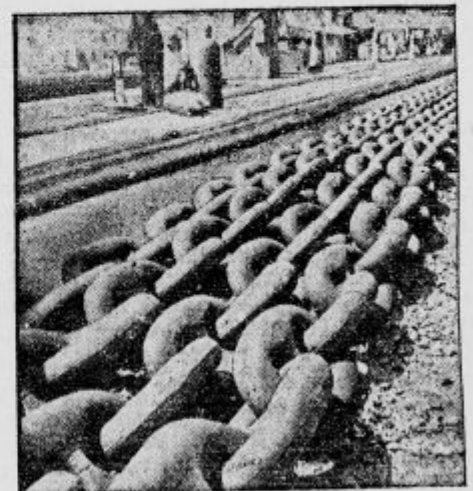

Gospa Mitchell razkazuje amerškemu poslanecu Randolphu drobce kosti velikega mornarja Kristofa Kolumba. Rada bi jih namreč prodala amerški vladi za 500.000 dolarjev. - Sam skčeltc povsod.

Jugoslovanska šolska ladja na poučnem izletu je dospela v poljsko pristanišče Gdinjo

V zetski banovini gradijo most čez reko Tare. Most bo dolg 115 m in se bo vzpenjal nad sotesko, ki je globoka 180 metrov.

Za dviganje potopljene amer. podmornice »Squalus« so napravili posebne verige, ki tehtajo 5000 kgt vsak člen je težak 70 funtov.

RAZGLAD PO SVETU

20.000 novih kmetij po letu 1933

Kar 20.000 novih kmetij je bilo v Nemčiji sestavljenih ali ustvarjenih po letu 1933. V samem letu 1938 je bilo ustvarjenih 1407 novih kmetij s površino 26.649 ha zemljišč (skoraj po 19 ha povprečno na eno kmetijo). Od leta 1933 dalje pa je bilo ustvarjenih 20 tisoč 400 novih kmetij s skupno površino 527.000 ha (povprečno nekaj nad 18 ha za eno kmetijo). Pri nas pa še vedno ni izvršena agrarna reforma, po kateri so se večinoma le že obstoječe kmetije ponekod nekaj povečale na škodo veleposestnikov, pravih novih kmetij je nastalo razmeroma le prav malo, oziroma so po večini premajhne.

V zvezi s tem opozarjamo na drugo našo neugodnost, t. j. kmetije se pri nas še vedno razkosavajo in razbijajo. S tem se prav gotovo ne ustvarja sposobnejše kmetijstvo. —

Pogajanja za skupen nastop Anglije in Rusije se vlečejo kakor povest o jari kači in steklem požu.

12 oddelkov angleških bombnikov je te dni prvič letelo nad francoskim ozemljem.

Italijanski zunanji minister Ciano je obiskal pretekli teden Spanijo.

Vojaški vlak se je zaletel v potniškega blizu romunske Bukarešte; 20 mrtvih, 100 ranjenih.

185 milijard dinarjev znaša novi angleški preračun za vojsko in obrambo.

Sviciarska vlada je zapovedala obvezne strelske vaje za vse moške od 40. do 48. leta.

Lastniki okrnjenih in premajhnih kmetij seveda nimajo pravih pogojev za družinski obstoj, oziroma za vzdrževanja družin, ker je njihova pridobitna sposobnost premajhna. S tem nastaja zopet samo nekako boljše beraštvo in potreba podpiranja ne samo za zvišbo strokovno-tehnične sposobnosti, nego tudi socialno podpiranje. Ali ne bi bilo bolje, da se tako na pol kmetije, ki niso ne krop ne voda — rajši ne stvarjajo, družine so obsojene na večno pomanjkanje, splošnosti pa priraščajo dajatve za socialne podpore. Kar se ustvarja, naj se pač ustvari tako, da bo življenja zmožno. Pri nas bi se mogoče še dala rešiti ta vprašanja celo brez primesi, kakšne opažamo v tujih preureditvah kmetijstva. (Trg. list.)

Francija je odstopila azijsko pokrajino Aleksandreto Turčiji; Italija ugovarja.

Na Španskem so ustrelili Slovenca komunisto Lovrenčiča, »izvedenca za mučenje ljudi«.

150letnico francoske zastave so slavili te dni v Parizu.

Bivši predsednik češkoslovaške republike Beneš je odpotoval iz Amerike v Anglijo.

Protiangleška društva so začeli ustanavljati po vsem Japonskem in po njih zasedenem kitajskem ozemlju.

20.000 hektarjev žitnega polja je zgorelo okrog Casablanke v francoskem Maroku.

10 milijard dinarjev posojila bo Anglija dala Poljski za izpopolnitev obrambe.

Nemški predlog, da bi se imenovali komisariji v petih mestih, je češki predsednik Hacha odklonil.

Več kot 80 italijanskih vojakov so te dni v Albaniji ranili ali ubili albanski četniki v gorah.

Strašen tajfun je divjal pred kratkim nad kitajskim mestom Sangajem.

Slovaško državo je uradno priznala Francija.

Nemške radio postaje so začele z oddajanjem v poljskem in ukrajinskem jeziku.

RADIO LJUBLJANA

Ponedeljek, 24. julija: 19.30 Zanimivosti — 19.40 Nac. ura — 20.10 Nekaj besedi o nervozi in nevraasteniji. Tercet soster Fink.

Torek, 25. julija: 19.40 Nac. ura — 20.10 Karitativna in socialna delo med narodom — 21. Prenc iz Milana.

Sreda, 26. julija: 18.30 Mladinska ura — 18.45 A. Dvorak: Rusalka, fantazija po operi — 19.40 Nac. ura — 20.10 Pred četrt stoletja se je začela svetovna vojna.

Četrtek, 20. julija: 19.40 Nac. ura — 20.10 Slovenščina za Slovence — 20.30 Fantje na vasi.

Petek, 21. julija: 19.30 Kotiček SPD — 19.40 Nac. ura — 20.10 Ženska ura — 20.30 Komorni trio — 21.15 Pester koncert R. o. — 22.50 Esperantok predavanje o kongresu Kristusa Kralja.

Sobota, 22. julija: 17. Otroška ura — 17.50 Pregled sporeda — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.30 Beseda h kongresu Kristusa Kralja — 19.40 Nac. ura — 20.00 zunanji politiki — 20.30 Prenos iz Rogaske Slatine.

Nedelja, 23. julija: 8 Klavirski koncert — 9.15 Prenos cerkvene glabe iz trnovske cerkve. — 9.45 Verski govor — 10. Prenos koncerta iz Rogaske Slatine — 11.30 Koncert opernih napevov, Akademski kvintet — 17. Kmet. ura — 17.30 Domaš koncert — 19.40 Nac. ura — 20.30 Prenos koncerta iz Rogaske Slatine.

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja. Ilustriral akad. slikar L. Sušmelet

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

»In Rupar pravi, za cerkev. Slišal sem, da se je nadučitelj vtaknil za Vidmarja, župnik pa za Ruparja. Zdi se, ker zdaj škripljeta vsak svojo, kakor bi gonil meh. Jaz pravim, da mora dati obema, saj lahko. Naj da, čemu popuščati!« Udaril je po nakovalu, da so pršele iskre, kakor bi udaril po vodi. »Rupar pravi, da je rešil gmajno. Figo! Če bi bilo po njegovem, bi bili izgubili polovico, ker jo je že ponujal. Saj ste bili zraven! Če bi mi ne bili hudi, bi bila šla, zdaj se pa šopiri. Ker je bil župan, je moral podpisati, kar smo mu rekli, na papir smo se pa podpisali vsi svetovalci ne samo on. Zdaj pa Vidmar, da bi rešil šoli drval Kaj se to pravi rešiti, zahtevati moramo in biti hudi! Saj je naša pravica. Gozd je vendar v občini!« Spomnil se je, da je preočitno pokazal nase in se skoraj zarekel. »Vidmarju povem, da se bo vedel držati. Vsel In če še ni zapisano, naj se zapiše, nam pa prepis, da se bo lahko bralo vsak čas. Pred tistim pisarjem moraš sneti klobuk, če kaj hočeš, zdaj pa, če boš želel brati, boš imel doma v pisarni. Ali ne govorim prav?«

»Kar se župana tiče, prav!« je rekel Brus.

»Zgovoriti se bo treba!« je odvrnil Polanc in tolkel po nakovalu skoraj hladno železo. »Kako bi ga odpravil?« mu je šlo po glavi, dobro vedoč, da je vsaka beseda, ki bi jo znil, nevarna.

»Saj ste možje in ne cunje!« je rekel Brus.

»Zgovoriti se bo treba!« je poudaril. Udaril je na-

lašč nerodno, da mu je zletelo iz klešč. »Pazi, Brus!« je zaklical, ko je zažvenketalo tik k tajnikovim nogam.

Brus se je umaknil ter planil pokoncu.

»Tako, kaj že greš? Tak zbogom! Jutri bo že prišla Polonca, reci!« mu je dejal Polanc in stopil je v kuhinjo, ne da bi se še brigal zanj.

»Polanc nekaj kuha!« si je trdil Brus. »Naj govori z njim Vidmar. Ali naj se jaz zamerim? In strela božja, če sem se le Froncu danes preveč zagulil? In samo zaradi Vidmarja! Naj si sam meša svojo kašo. Jaz se ne dotaknem več te kuhalnice!« In ko je stopal, ga je res skrbelo. Tako skrbelo, da mu je postalo vroče. »Dobro, da se vsaj Polancu nisem nič zameril. To je dobro, Bog ve, kaj kuha!«

XXV.

Zakaj je bila Rezka huda?

»Ali slišite prepelico? Sredi žita je nekeje in petpedika!«

»Slišim!«

Rezka je stala na njivi in žela. Po klancu se je spuščala nizdol ženska s culo na roki. Ob svetlem dnevu, da so jo lahko vsi videli. Rezka je poznala njen korak in poznala tudi ruto okoli vratu. Polonca! Da, bila je Polonca.

»Služit gre!« je dejala eMta, ki je prenehala z delom ter se dvignila, da si zravna hrbet. »Služit gre! Na poskušnjo!« je pristavila ter prijala lonec vode, ki je bil za njenim hrbtom, pokrit v snopih, da bi ga sonce ne grelo.

»Na poskušnjo!« je vprašala Rezka.

»Na poskušnjo. K Vidmarju. Če bo staremu prav, bo še gospodinjal!«

RAZNO

Predolg rok. Peter: »Vi ste mi s svojim posojilom napravili tako veliko uslugo, da bom ostal vedno vaš dolžnik.« — Janez: »Ne, ne, Prosil bi vas, da skrajšate ta rok!«

Letala namesto čuvajev. V Nevadi so napravili poskus, da bi konje, ki se pasejo po širnih planjavah, spravili s pomočjo letala do zbirališča. Poskus je uspel sijajno. Konji so se prestrašili nenavadnega pogleda in so sami od sebe zdirjali v ograjeni prostor. Za isto delo je bilo treba prej 50 čuvajev.

Henry Morgenthau Jr. zakladniški tajnik Združenih držav je hotel nedavno pogostiti skupino žogometnih igralcev, pa je bil brez cvenka. Da je račun plačal, mu je nekdo posodil potrebno vsoto. Tudi Henry Ford, mnogokratni milijonar ni ma običajni dosti gotovine pri sebi.

Voda prevaja toploto dvajsetkrat bolje nego zrak, zato ne moremo niti v vroči niti v mrzli vodi zdržati tako dolgo kakor v zraku kopeli iste temperature.

Lep je bil „horjulski dan“

V dnevih 8. do 10. julija so imeli Horjulci, ki so raztreseni po vsej Sloveniji in tudi izven naše države, sestanek v svoji rodni fari. Že v petek popoldne se je pričelo, kakor se je izrazil župnik-domačin. »ogrebatja od najmlajšega do najstarejših. Prišli so duhovniki-domačini, 11 po številu, ki so pomagali misijonariti. V nedeljo je bil glavni dan — sestanek vseh, ki so zleteli iz domačega farnega gnezda, da si sedaj po raznih krajih služijo svoji krah. Ob pol 10 se je pričela povorka; gasilci, fantje, dekleta, narodne noše, domačini kot gosti in za njimi duhovniki. Slavnostno mašo je daroval dr. Zdešar, govoril je župnik Oblak. »Ave« pa je krasno zapel naš Čepon iz Zavodov. Skupno kosilo jako domače in neprišljeno! Po petih litanijah je bil pred Domom dobro obiskan shod, ki ga je otvoril domači g. župnik, na kar je povzel zanimivo besedo g. dr. Janez Stanovnik in za njim se župnik Oblak. Ker je ta svojevrstni dan tako dobro uspel, je bilo sklenjeno, da se taki sestanki vršijo po možnosti vsako leto, morda celo v večjem obsegu. Torej Bog živi vse skupaj in na veselo svidenjel!

Proslava 700 letnice minoritskega samostana v Ptuj

Pred 700 leti so prišli sinovi sv. Františka v starodavni Ptuj. Skozi 700 let so posvečevali duhovniki tega reda svoje moči delu za verski in prosvetni napredek ljudstva. Še danes priča o velikih delovni sili minoritskega reda v zgodovini, ki je je krepila duhovna pomoč od zgoraj, verska in narodna zavest slovenskega ljudstva, ki mu je bilo v vodstvo izraženo. Sedem sto let dela in trpljenja v božji in narodni službi je jubilej, ki ga hočejo oo. minoriti letos 5. in 6. avgusta slovesno proslaviti. V ta namen je sestavljen častni odbor, ki mu predseduje voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec. V okviru proslave bo tudi kongres tretjerednikov. Poleg mogočne verske slavnosti, bodo tudi velike prosvetne prireditve. Otroci bodo imeli svoje slavje v cerkvi in pred samostanom. Nastopila bo prvič otroška godba na fanfare. Sodelovalo bo veliko otrok iz mesta in okolice z deklaracijami, petjem in igrami itd. Ob zaključku slovesnosti bo arečolov za otroke. Ljutomersko in ptujsko pevsko okrožje se pripravljata na mogočen nastop z okoli 300 pevci. Dirigiral bo zvezin pevovodja inspektor Marko Bajuk. Čez 150

Le orač zna zorati zemljo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo, Terpentinovo milo Zlatorog da gosta bela peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

igrancev pa bo izvajalo novo Petančičevo igro »Kuga«. Na glavni dan proslave v nedeljo 6. avgusta ob 8. zvečer velik ognjemel, kakršnega Ptuj še ni videl. K temu veličastnim slavnostim vabimo fantovske odtse in dekliske krožke v krajih ter vse organizacije kakor tudi posameznike, posebno tretjerednike. Za navodila se obrnite na domače župne urade! Polovična vožnja bo dovoljena. Naročite si čimprej taborne knjižice in znake! Tudi »spominška knjiga« in Petančičeva igra »Kuga« se že dobi. — Na svidenje v Ptuj v teh veličastnih dneh!

NOVI GROBOVI

n Kje, kdaj, kako? V Zaborštu pri St. Vidu na Dolenjskem je umrla 80-letna Marija Rutnar. — Na Lescah je odšel v večnost mizarski mojster Jakob Grže. — V Spodnji Šiški je na veke zatisnila oči posestnica Lucija Mohar. — V Mariboru so pokopali Antonijo Bakovnik. — V Beli cerkvi pri Novem mestu je odšel po večno plačilo župnik Blaž Rebolj. — V Zagrebu je preminula so-

proga orožn. podpolkovnika v p. Anica Dequal roj. Ravnihar. — Na Ježici je na veke zatisnila oči Frančiška Ahlin roj. Peršin. — V Dobu pri Domžalah so spremili k večnemu počitku 75-letnega šol. upr. v p. Ivana Kuharja. — Na farnem pokopališču v Smartnem so položili v grob Vikita Grila. — V Dobrničah so djali v grob 81-letnega bivšega župana Franca Koporea. — V Murski Soboti je na veke zatisnila oči Helena Zibert roj. Hartmann. — V Mirnu pri Gorici je umrl ugledni mož 76-letni Ivan Klančič. — V Tomažki vasi pri Slovenjem Gradcu je preminul Grikov Niki. — V Ljubljani so umrli: prokurist Peter Jenko, Rafael Berlot in redivnica s. Boleslava Marija Fink. Naj počivajo v miru!

Darujte za kongres Kristusa Kralja!
Ali ste že kaj darovali za kongres Kristusa Kralja?

Golob mu je prinašal pribliške. V Hebu na Češkem služijo vojake večnoma kmečki sinovi iz Slovaške. Ti imajo navado, da prinašajo s seboj večje ali manjše zaboje, polne vsakovrstnih dobrot, ki jim jih je pripravila skrbna mati, da se bodo lažje privadili vojaškemu življenju. Z rekruti, ki so prišli v mesto prve dni meseca, je prišel tudi mlad Slovák, ki je imel s seboj prav ogromen zaboj. Pa to ni med njegovimi tovaršiški zbudilo nobene pozornosti, pač pa to, da ni hotelo biti zaloge v zaboji nikoli konec, čeprav se je mladi vojak prav pridno smukal okoli njega. Njihovo pozornost je končno zbudilo tudi to, da je fant vsak večer vzel nekaj iz zaboja, zavil v ruto in odšel na dvorišče. Pa so sklenili, da bodo malo pogledali, kaj bi to bilo. Nekoga večera so se splazili za njim. Menili so, da je kakšna klobasa ali kaj podobnega, pa so se začudili, ko so zagledali, da je golob pismonoha, ki ga je mladi vojak nežno pobotal in ga spustil potem v zrak. Golob je letal k njegovemu dekletu in ji odnašal njegove pozdrave, od dekleta pa se je vračal vedno s kakšnim pribliškom... (?)

»Zakaj staremu?« se je izogibala Rezka.
»Gospodinje potrebujejo; če se France ne omoži, se bo pa stari! Zakaj pa ne? Star še ni. Kaj bo tistih nekaj let čez petdeset!« je kihala starka.
»Tisto pa ne!« je dejala Rezka vsa trda ob tej misli.
»Kdo mu bo pa branil? Seveda, če bi je France ne maral. Zdi se pa, da bi jo radi pritisnili Francetu. Sáj je vseeno, ona bo gospodinja tako ali tako!«
»Kdaj so to skuhali?«
»Zadnjič! In Brus je nekaj mešetaril in pekel!«
»Lažete!« je bruhnila Rezka, ki ji je šlo na jok. Torej tako, tako jo potiskajo v stran.
»Viš jo. Kaj bi lagala! Za dekle so se zgovorili. Polančevka je povedala! Začne se z dekle, konča se s svatbo. Ali naj takšna hiša ostane brez gospodinje? Kako morejo brez gospodinje in že toliko let? Vsi smo mislili, da bodo vprašali pri vas, zdaj pa veš, kako je. »Županc« je vse zmešal. Sáj ni nikjer drugega slišati kakor o županu. Župan gor, župan dol! Kdo bo župan? Ali veš, kdo bo župan?«
»Kaj to meni mar!« je dejala Rezka in ni mogla odvrniti pogleda od Polonce, ki je samozavestno mahala s prosto roko, kakor bi imela sto nevidnih opravkov. Rezka je imela pred očmi samo to roko. Nič ni več slišala prepelice, ki je bila še bolj glasna v polju, in ni je motil škrlat ob klanec. Ječmen je šumel; trava, ki je rasla vmes, je že sipala svoje seme na njivo. Strnišče za njima se je kadilo v drobnem prahu, ki je sušil grlo.
»Ali greš?« ji je zaklicala Meta, ko je bila oddaljena še dvajset korakov.
»Grem!« je odločno dejala dekle. »Pomagat, dokler ne dobijo druge! Prosili so in niso dali miru!«
Ni pogledala Rezka.

»Sáj si se sama ponujala!« je bruhnila Rezka.
»Kako ponujala?« je jezno dejala Polonca.
Slišal se je šepet čez polje, žito je zavalovilo, kakor bi šli preko njiv nevidni čolni. Za hip, samo za rahel hip. Polonca je zasopla. Vprašali so in ona je šla, ponujala se pa ni nikomur. Takšna tišina je zavladala med obema, da se je čulo, kako se je raznel muren v travi, nekje pod grmom so se oglasili v gnezdu ptički, na visokem maklenu se je razkoračil strnad. Vonj po zrelem žitu se je mešal s smradom uvelega plevela, ki se je sušil v razoru. Sonce je pripekalo, da je zemlja bila kakor pepel. Med žitnimi bilkami je rahlo kukalo očrnelo listje, ki je bilo jeseni gnoj, pa se je osušilo v vročini.
»No, s srčkom!« je rekla.
»Kako —?« se ji je ustavila beseda.
»Da, vam!« je potrdila Rezka. »Vem. Srček z zrcalom in v židan papir zaviti in s pesmico!«
»Vrnila se mgal Dá, Francetu! Za onega z Vitolj. Kaj je na tem, če sem ga vrnila?«
»Lažeš!« je planila Rezka.
»Kaj bom lagala? Da! Ali naj koga vprašam, ali ga smem vrniti? Morda tebe?« se je sukala v ramenih, da so ji rutne rese frlele v zraku. O, danes je bila ona na vrhu. In to ruto je bila kupila v Trstu. Če Rezko raznese. »Sáj ga še imam doma. Pokažem ga lahko!«
»No, ali nisem rekla?« se je vmešala Meta. »Ali nisem rekla?«
»Kaj?« je vprašala Polonca.
»Da greš na poskušnjo!«
»Ne vem!« je dejala Polonca, ker ni prav vedela, kam Meta meri. »Pomagat grem, ne mislim služiti!«
(Nadaljevanje.)

PO DOMOVINI

Dom za učiteljske v Ljubljani

Véckrat smo že pisali v našem listu o potrebi, po dobrih učiteljih za našo kmečko mladino. Naše organizacije, predvsem Kmečka zveza, so si toliko časa prizadevale, da so dosegle zgraditev doma za učiteljske v Ljubljani, (kateremu bo sledil enak dom v Mariboru), v katerem je pripravljen prostor za našo kmečko fanto, ki bi imeli veselje do učiteljskega poklica. Mnogo je namreč kmečkih fantov, ki jih starši s težavo šolajo par let, tako da dovršijo meščansko šolo ali pa nižjo gimnazijo, nato pa ne vedo, kam naj se obrnejo. Vsi taki kmečki fantje so vabljeni, da se posvetijo delu med kmečkim ljudstvom kot učitelji. Možnost, da bodo mogli doštudirati, jim daje novoustanovljeni učiteljski dom v Ljubljani.

Vzdrževalnina za govece tega doma znaša redno 300 do 400 din mesečno. Vendar se bo za prav revne in pridne dijake dobilo nekaj mest v zavodu, čeprav ne zmorejo tolikšne oskrbnine.

Vsi, ki bi bili radi sprejeti v dom, naj takoj — najkasneje do 15. avgusta — pošljejo prošnje za sprejem v dom na naslov: »Ravnateljstvo Marijanišča v Ljubljani, Poljanska cesta 28c. Obnem

naj napravijo prošnjo za sprejem na učiteljske, katero pošljejo naravnost ravnateljstvu učiteljske v Ljubljani.

Opozoriti moramo, da more biti v dom sprejet samo tisti prosilec, ki bo sprejet na učiteljske in je torej nujno, da tudi prošnjo za sprejem na učiteljske pravočasno vloži.

V domu bodo imeli kmečki fantje vso oskrbo (stanovanje, hrano, pranje, nadzorstvo pri učenju itd.).

Pripomniti moramo tudi, da bo onim, ki ne zmorejo plačila oskrbnine v denarju, dovoljeno, da jo plačujejo v naturalijah (krompir, fižol, drva itd.) po dnevnih cenah.

Iz navedenega je razvidno, da novi dom za učiteljske, ki je namenjen predvsem za kmečke fantje, pomenja velik uspeh v prizadevanju Kmečke zveze in drugih naših krogov za vzgojo kmečkega učiteljskega naraščaja. Priporočamo zato vsem kmečkim staršem, ki nameravajo dati svoje sinove na učiteljske, naj zaprosijo zanje za sprejem v dom za učiteljske.

Iz raznih krajev

Smartno pri Litiiji. Oni terek smo imeli v podružniški cerkvi na Libergi redko in lepo slovesnost, namreč ponovitve nove maše, ki jo je daroval g. Marjan Kremžar prejšnjo nedeljo v Mostab pri Ljubljani. G. novomašnik je sin tukajšnjega rojaka, urednika Kremžarja, ki mu je ob tej priliki tudi sam stregel pri sv. maši, kar je bilo zelo lepo in genljivo. K tej lepi slovesnosti se je zbralo veliko novomašnikovih sorodnikov in prijateljev, opazili smo tudi poslanca dr. Lavriča in še več drugih donatnikov. Po končani slovesnosti je vsa novomašnikova družba krenila v Jablanec, kjer je g. novomašnik poročil svojo sorodnico Brivco iz Gradiških lazov s Tepinom Stankom iz Stražišča pri Kranju. — Na nedeljo 30. julija bi imelo biti na podružniški cerkvi sv.

Ane na Jablanci cerkveno žegnanje, ki pa zaradi kongresa odpade in se bo žegnanje vršilo na praznik 15. avgusta. — V zadnjem času so umrli: Fliskova mama iz Ustja, Okora Jurij iz Volče jame in Regali Ana iz Smartna.

Komenda. Žalostno so zapeli zvonovi v naši fari in naznanili, da je umrl v Beli cerkvi na Dolenjskem župnik g. Blaž Rebol. Pokojni g. župnik je služboval v naši fari 6 let kot kaplan. Še sedaj se ga župniki dobro spominjajo, kako goreč delavec je bil v vinogradu Gospodovem. Pokojni je ustanovil v tistih težkih časih hranilnico in posojilnico v Komendi. Začel je tudi orati ledino na prosvetnem polju ter ustanovil prosvetno društvo prav pred 30 leti. Gorečega duhovnika bomo Komenčani ohranili v trajnem spominu.

Obvestilo duhovnjak sv. Lucije na Skaručni. Ker bo zaradi kongresa Kristusa Kralja v naši slo-

venski prestolici, beli Ljubljani, koncem julija posvečena vsa duhovna pozornost vernega slovenskega naroda le temu kongresu, se romarski šhod pri sv. Luciji na Skaručni — kakor je bilo že napovedana v cerkvi pri zadnjem božjepotniškem shodu na 4. povelikonočno nedeljo — letos ne bo vršil na Jakobovo nedeljo, kot običajno druga leta, temveč se bo vršil en teden pozneje, t. j. v nedeljo dne 6. avgusta. — To nedeljo torej dne 6. avgusta letos v skaručensko cerkev.

Medvođe. Godbeno društvo Sora-Medvođe bo v nedeljo, 23. julija proslavilo blagoslovitev svojega novozgrajenega Doma na Svetju pri Medvodah. Na predvečer, v soboto 22. julija, priredi godba podoknico kumice gospe Ivanki Šušteršičevi in bo trgu gospodu Antonu Rojini, nato pa bo slavnost razsvetliava novega Doma in promadeni koncert pred Domom. V nedeljo, 23. julija bo ob pol dneva popoldne spored skozi Medvođe, Preško, Vaše in Gorlice na Svetje, kjer bo blagoslovil novi Dom gospod ravnatelj Vinko Zor.

Sostro pri Ljubljani. Tukajšnje Prosvetno društvo praznuje letos tridesetletnico obstoja. Vabimo vse zavedne farane, da se pridružijo našemu delu za prosvetni tabor, ki bo 20. avgusta. Ta dan bo tudi blagoslovitev novega prapora. Vse, ki ljubite zdravo katoliško mladino, 20. avgusta k nam v Sestro!

Ponikve pri Dobropoljah. Gasilska četa si je nabavila novo motorko. V nedeljo 23. julija bo blagoslovitev Batroval bo poslanec Rigler, blagoslovil jo bo duh. svetnik g. Skuli. Po blagoslovitvi ba ljudaka veselica. Imamo še dolg, zato na svidenje v nedeljo popoldan v Ponikvah!

Bela cerkev na Dolenjskem. V torek, dne 11. julija je umrl župnik g. Rebol Blaž. Sicer je gospod nekaj časa bolehal, vendar tako naglega konca nismo pričakovali, meneč, da bo njegova sicer močna in odporna narava odbila napad, ki sta ga bolezen in smrt napravila nanj. V 66. letu starosti, 42. letu mašništva je umrl pokojni, ki se je priselil v Belo cerkev l. 1930. — Pogreb je bil

Naj bi vsaka slovenska družina darovala za kongres vsaj dva dinarja!

29

Gospod Volodijovski

»Če vas Turčini zajamejo, bo tvoja usoda, hočeš nočeš, popolnoma drugačna kakor Mihaelova. Ha! Po Kozakih, Švedih, septentriionih (Ruših) in brandenburskem pasjem hlevu — Turčini! Pravil sem duhovniku Olišovskemu: Ne tirajte Dorošenka do obupa, ker se je samo prisiljen nagliti k Turčinu. No in kaj? — niso me poslušali! Proti Dorošu so postavili Hanenko in sedaj mora Doroš, hočeš nočeš, lesti Turčinu in grlo in ga povrhu še nam na vrat spravili. Ali se spominjaš, Mihael, da sem pri tebi svaril duhovnika Olišovskega?«

»Brkone sgi ga, gospod, ob drugi priliki svaril, ker se ne spominjam, da bi bilo to pri meni, je odgovoril mali vitez. »A kar praviš o Dorošenku, je sveta resnica, ker je gospod hetman prav tega mnenja in ima tudi, kakor pravijo, list od Dorošenka, pišan v istem smislu. Sicer pa, kar je, je — zadoeti, da je sedaj že prepozno za dogovore. A ti, gospod, imaš tako blister razum, da te rad povprašam za mnenje: ali naj Baško vzamem v Hreptjov ali naj jo rajši tu pustim? Dodati moram le to, da je tam strašna puščava. Vasica je bila vedno borna in zadnjih dvajset let so tolikokrat šla preko nje kosaška krdela in čambuli?«, da ne vem, ali bom našel dve bruni skupaj zbiti. Tam je mnogo divje zaraslih grap, ekvivališč, globokih jam in raznih skritih mest, v katerih se skriva na stotine razbojnikov, ne da bi govoril o teh, ki prihajajo z vlaške?« strani.«

»Razbojniki ne pomenijo pri taki sili nič, je odgovoril Zagloba, »čambuli prav tako nič, zakaj

še pridejo z veliko močjo, bo šel o njih glša, manjšo pa uničiš.«

»Saj ni vse skupaj nič, je zaklicala Baša. »Razbojniki niso nič, čambuli nič! S takšno silo me obrani Mihael pred vso krimako močjo!«

»Ne moti me v premišljevanju, je odgovoril gospod Zagloba, »sicer razsodim proti tebi.«

Baša si je brž položila obe roki na usta in stisnila glavo med ramena in se delala, kakor da se strašno boji gospoda Zaglobe — on pa, čeprav je videl, da se ženica šali, mu je vendar to ugajalo, zato je položil svojo od starosti uvelo roko na jama Bašino glavo in rekel:

»No, ne boj se, napravim ti veselje!«

Baša mu je takoj poljubila roko, ker je bilo v resnici mnogo odvisno od njegovih svetov, ki so bili tako nezmolljivi, da se ob njih ni nihče prevaril; on pa je del obe roki za pas in z zdravim očesom bistro gledajoč zdaj enega zdaj drugega, nenaodoma rekel:

»Otrčk pa ni in jih ni, kaj?«

Tu je porinil spodnjo ušnico naprej.

»Božja volja, ni drugače, je odgovorila Baša in povsila oči.

»Rada pa bi jih vidva imela?« je vprašal Zagloba.

Na to mali vitez:

»Povem ti odkrito, gospod: ne vem, kaj bi za to dal, toda včasih si mislim, da je to brezuspešno vzdihovanje. Saj mi je gospod Jezus itak dal srečo, ko mi je izročil tegale muca, ali kakor si jo ti klical, gospod: hajdučka, tako da ko me je poleg tega še oblagodariš s slavo in premoženjem, Ga ne smem nič več nadlegovati. Zakaj, vidiš, gospod, marsikrat mi je že prišlo na misel, da če naj bi se ljudem vse želje izpolnile, bi ne bilo nobene razlike med to zemeljsko ljudovlado in nebeško, ki more edina dati popolno srečo. Tako si torej obetam, da če tu ne dočakam enega ali dveh dečkov, tedaj mi tam ne odidejo in bodo po

starem služili pod nebeškim hetmanom, svetim nadangelom Mihaelom, in se bodo na pohodi proti peklenski nečistosti s slavo pokrili in dosegli znamenite čine.«

Ta misel in lastne besede so globoko ganile pobožnega krščanskega viteza in zopet je dvignil oči k nebu. Toda gospod Zagloba ga je ravnodušno poslušal in ni nehal strogo mežikati, slednjič pa je odgovoril:

»Glej, da ne boš Boga preklinjal. Zakaj če si sam sebi laskaš, da tako dobro ugibaš namene Previdnosti, je to lahko greh, za katerega se boš moral nekaj časa pražiti kakor grah na gorečem steblo. Gospod Bog ima širše rokave kakor gospod škof krakovski, a ne mara, da bi mu vanje gledali, kaj je tam za človečke pripravil, in dela, kar hoče. Ti pa glej na to, kar tebi pristoji. Če hočeta torej imeti otroke, se ne smeta ločiti, ampak se morata skupaj držati.«

Ko je Baša to slišala, je skočila od radosti na sredo soobe, poskakovala kakor pauper, ploskala z rokami in začela ponavljati:

»Vidiš, skupaj se drživa! Takoj sem uganila, da stopi gospod na mojo stran! Pojdemo v Hreptjov, Mihael! Vsaj enkrat me vzameš na Tatarje, enkrat samkrat, moj dragi, moj zlati!«

Tu jo imeš, gospodi! Že bi rada na pohode! »Saj se pri tebi ne bi ustrašila tudi vse orde!«

»Silentium,« je rekel Zagloba, gledajoč z zaljubljenimi očmi, ali bolje z zaljubljenim očesom Bašo, ki jo je neizmerno rad imel. »Upam, da vendar Hreptjov, do katerega slednjič ni tako daleč, ne bo zadnja postojanka pred Divjimi poljanami.«

»Ne! Poveljstva bodo stala še dalje v Mohilovu, Jampolu in zadnje bo v Raškovu,« je odgovoril mali vitez.

• (Svetopisemski) ubožec, ki ga Bog reši iz stiske in zadrege.

10 Tiho.

*) Iz prejšnjega dela znani podkancler, notranji minister poljaki.

7) večji tatarski vojaški oddelki.

8) t. j. besarabske, romunske.

Sinčka v spomin

(Umril 15. julija 1939 v Podbrdu pri Moravčah)

Poljubil Te je angel smrti
na čelo Tvoje nežna-belo,
nasmešnil se Ti je veselo
in Ti si mi podal ročico ...
Utrgal Te je kot cvetico,
odšel s Teboj v višave zlate;
na rajске Te je vsadil trate;
med večno nevenljivo cvetje,
kjer le pomlad je in poletje.
Med angeli si angel zdaj,
Tvoj dom je ves nebeški raj;
kot zvezdica se tam bliščiš
in Kralja Kristusa častiš.
Od tam me v žalosti tolaži,
izgubo silno mi ublaži
in ko končal bom zadnjo pot,
o pridi takrat mi naproti!

Limbarski.

spravili v kratkem času skupaj. Organist in pevci so ali pobirat pa vaseh, skaručenski gospod so pa tudi piemeno in ustmeno zanje nabirali, in kmalu so imeli skupaj 14.000 din. Ostalih 6000 din bodo pa še nabrali; veak domačin, zlasti tisti, ki še niso dozdaj še nič prispevali, in romarji bodo radi kaj dali, da bodo vse stroški za orgle kmalu poravnani in bodo orgle pele v čast Bogu in sv. Luciji. Hvala vsem, ki so dozdaj že kaj darovali ali še bodo. Naznanjamo pa še enkrat, da bo prihodnji romarski shod na Skaručni letos izjemoma 6. avg., ker je 30. jul. kongres. Romarji vljudno vabljani.

Hobovše v Poljanski dolini. Dobrih par mesecev je minulo, odkar smo poročali o požaru, ki je nastal pri Kosmaču Lovretu v Hobovšah, pa nas je že zopet klical gasilski rog na Trebjihih k drugemu požaru, ki je nastal v isti vasi pri Rihtaršič Gasperju. Požar je uničil hišo in gospodarsko poslopje. Zgorelo je tudi precej denarja. Naprošajo se dobri ljudje, da prispejajo pogorelcu na pomoč, ker sam vaeaga ne zmore. — Umril je pošten in zaveden fant Kokalj Pavle. Blag mu spomin!

Bučka na Dolenjskem. Smrt našega nekdanjega g. župnika Blaža Rebola nas je globoko pretresla. Pokojni je pastiroval v naši župniji celih 12 let. L. 1912 je pozidal sedanje župnišče, ker prejšnje ni več odgovarjalo svojemu namenu. Leto poprej pa je zgradil župnijske hleve. Svoje spo-

štovanje do kmetskega stanu je jasno pokazal e tem, da je sam šestokrat prijel za plug in oral. Pokojnemu gospodu boji Bog obilen plačnik!

Nova štifta. Dolga bo ostala v spominu-Novostiftčanov pretekla nedelja, ko se je vrnil v njihovo sredo g. novomeški Zagradnišnik France. Početavili so minje: Kolesarji so mu pohiteli nasproti. Pred cerkvijo pa so ga sprjeli drugi. Pozdravil ga je g. župnik, ki ga je krstil, učil in zdaj sprejel kot novomašnika — sodelavca v božjem vinogradu. Pozdravili so ga župan, zastopniki društva in mladine. Obilo božjega blagoslova!

Vodice. Nedelja 9. julija je bila za našo fare lep in vesel dan. Praznovali smo novo sv. mašo našega rojaka g. Franceta Rozmana iz Bukovice. Slovesnost je zelo povzdignilo mogočno petje našega cerkvenega pevskega zbora. Ono sredo na god slovanskih blagovestnikov sv. bratov Cirila in Metoda se je poročil Vinko Stupar z Marijo Debevec. Bil je to eden najbolj zavednih naših fantov in upamo, da bo svojo fantovsko odločnost ponasel tudi v zakonski stan. Bog Te živi, Vinkol!

Sv. Križ pri Belih vodah. Na god sv. Ane 26. julija bo romarski shod pri Sv. Križu. Na predvečer bo pridiga, pete litanije in spovedovanje. Zjutraj ob 5. sv. maša in obhajilo romarjev. Sveto opravila e pridigo bo ob 6 in ob 8. Romarji ob blizu in daleč vabljani — posebno še matere! Prihodnji romarski shod bo na povišanje sv. Križa 14. septembra. Vsak petek je sv. maša pri Sv. Križu ob 7. — Romarica Poznič Terezija iz Teharij je princeta Sv. Križu zelo lep oltarni prt, račno delo, in prt za obhajilno mizo. Bog počaj!

Osservatore Romano, vatikansko glasilo

je našemu kongresu zelo naklonjeno. Prinesel je zgodovino kongresov Kristusa Kralja, ki je bila napisana in mu odposlana na izredno željo, sporočeno nam iz Rima samega.

Ze dvakrat je prinesel sliko o Ljubljani; 2. junija pa posebno brepko reklamno za kongres: poleg panorame Ljubljane povečano sliko kongresnega znaka z velikimi črkami: »V Ljubljani se bo vršil od 25.—30. julija mednarodni kongres za kraljestvo Kristusovo. Glej manifest slovesnega zbora vernikov in pogled na plemenito mesto, čigar odlično katoliško izročilo obeta srečen potek plemenite prireditve!«

v žetrek in ga je vodil dekan novomeški g. prošt v družbi nad 30 duhovnikov. Kaj častno je bila v zastopana žukemberška dekanija, ki je prišla s svojim dekanom g. K. Gnidovcem, da vzame slovo od pokojnika, ki je lepa leta deloval v Dobrniču. Naj počiva v miru rajni dušni pastir! — Za upravitelja osirotele belocerkovške župnije je imenovan g. Strah Jože, kaplan v Mokronogu.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Umril je, zadet od srčne kapi, gostilničar in posestnik Jakob Osvald. Rajni je bil zaveden katoličan. — Pretekli teden je v Nemčiji smrtno ponorečil v kamnolomu Feliks Pernausl, doma iz Kurje vasi. — Obiskali so nas sredo ljubljanski študentje in priredili v društvu domu »Večer slovenske besede«. Naj bi živnem dobu večkrat!

Leskovec pri Krškem. Kot šrtev gnusnega zločina je končal svoje življenje Jožef Kranjčevič iz Kobil. Ponoči od petka na soboto pretekli teden je bil na kozolcu napaden in s sekiro pobit. Vendar je bil še toliko pri moči, da je šel sam s kozolca, nakar so ga odpeljali v bolnico v Krškem. Na poti v bolnišnico je na vozu izdihnil. Bil je sicer miren kmetski fant. — Preteklo nedeljo je tukajšnje prosvetno društvo priredilo lepo uspelo skadenjio na čast Kristusa Kralja. Vsi, ki so sodelovali, so dobro nastopali, zlasti še igralci igrice: »Sveti Krištof«. — Vae one, ki radi poromate »Sveti Krištof«. — Vae one, ki radi poromate k nam na »žegnanjec k Sv. Ani, opozarjamo, da se bo to vršilo prihodnjo nedeljo, to je 23. julija, to pa zaradi kongresa Kristusa Kralja, ki bo ravno na Anino nedeljo.

Skaručna pri Vodich. (Nove orgle). Ko boste romarji prihodnje mesto 30. jul., kakor druga leta, letos nedeljo pozneje, t. j. 6. avg. — prišli k Sveti Luciji na Skaručno, vas bodo pozdravile v cerkvi že lepe, nove orgle. V nedeljo, 2. jul. jih je blagoslovil v spremstvu več duhovnikov kamniški dekan preč. g. Mat. Rihar, ki je imel ob 10 tudi slovesno sv. mašo. Cerkevni govor je imel ljubljanski stolni dekan, pevovodja in skladatelj preč. g. dr. Fr. Kimovec. Povedal je, naj tudi glaša poveličuje Boga, pohvali Skaručence, da so si mesto starih, že slabih orgel, omislili nove in zbrali zanje že dve tretjini denarja. Vzpodbujal je vse, naj zbero še ostalo tretjino (okoli 6000 din). Nato je pri sv. maši spremljal na orglah cerkveno petje in po sv. maši mojrsko izvajal iz vseh registrov krasne glasove. Navzoči so občudovali te lepe, dobre orgle, ki jih je naredil za 20.000 din. mojster Fr. Jenko iz Št. Vida nad Ljubljano, ki je bil pri tej slovesnosti osebn navzoč. Orgle ata pohvalila kot kar dobre dr. Kimovec in prof. Tomc iz Št. Vida. Orgle so

»V Raškovo? No, Raškovo mi že poznamo. Odondod smo izpeljali Halško Skrzetuskega¹¹ iz one valadinske soteske, ali se spominjaš, Mihael? Ali še pomniš, kako sem česnil tisti monstrum,¹²

¹¹ Glej povest »Z ognjem in mečem« na koncu B. dela.

¹² Počast.

Ceremisa ali hudiča, ki jo je varoval. Ker pa bo zadnja posadka stala v Raškovo, tedaj bodo oni tam, če se dvigae Krim ali vsa turška sila, to kmalu vedeli in nam zgodaj v Hreptjov sporočili; zato pa tudi ni velike nevarnosti, kajti Hreptjov ne more biti nenadoma obkoljen. Zares ne vem, zakaj naj bi Baška tam s teboj ne bivala. To ti odkrito govorim, saj vendar veš, da bi rajši

sam svojo staro glavo dal, kakor pa, da bi jo spravil v kakšno nevarnost. Vzemi jo! Bo vama obema v zdravje. Baška mora samo objubiti, da se bo dala če se primeri velika vojna, brez odpora odvesti tudi v Varšavo. Zakaj takrat nastanejo hudi pohodi, vroče bitke, obleganje tabarov, morda celo glad kakor pod Zbražem in v takih stiskah je za moža težavno glavo ohraniti, kaj pa šele za žensko.«

»Jaz bi rada tudi padla ob Mihaelovi strani.« je odgovorila Baša, »vendar pa imam razum in vem, da, če ni mogoče, ni mogoče. Sicer pa, kakor bo hotel Mihael, ne jaz. Saj je on vendar že to leto hodil pod gospodom Sobieskim na vojno; ali sem nar silila, da bi šla z njim? Ne. Dobro. Da mi le sedaj ne bo zabranjeno iti z Mihaelom v Hreptjov, me gospoda, če se primeri velika vojna, odposljeta, kamor bo vama všeč.«

»Gospod Zagloba te odvede tja na Podlesje k Skrzetuskim.« je dejal mali vitez, »tja vsaj Turčin ne pride!«

»Gospod Zagloba, gospod Zagloba! je odgovoril oponašajoč stari šlahič. »Ali sem mar jaz sprevodnik? Ne poverjajte tako žen gospodu Zaglobi, češ, star je, ker se lahko pokaže popoinoma nekaj drugega. Ponavljam: ali mar misliš, da če se primeri vojna s Turkom, zlezem na Podlesje za peč in bom pazil, da se peka ne zažge? Nisem še užitar in sem lahko še za kaj drugega koristen. Po stolčku že sedam na konja — assentior!¹³ Kadar pa sedim, skočim na sovražnika tako dobro kot vsak mladič! Še se ne vsiplje iz mene, hvala Bogu, ne pesek ne žaganje! Na opravek s Tatarji sveda ne pojdem, na Divjih poljanah ne bom vetril, saj tudi nisem četnik, zato pa se pri generalnem nasokoku držim pri meni, pa se boš nagledal lepih reči.«

»Ti, gospod, bi še hotel odriniti na bojišče?«

(Nadahjevanje.)

¹³ Pritrdim.

Črtci srednjega teka Dnjestra in njegovega porečja od Sokola, posestva Velodijovskega pri Kamencu do Raškova. — Merilo 1 mm na črtcu pomeni 2 km v naravi ali 1 cm velja za 20 km. Shranite oba črtca, da boste nadaljnjo povest lahko razumeli.

Jubilejno romanje v Gorico

Letos se obhaja četrta stoletnica, odkar se je Mati božja prikazala pastirici Uršuli Ferligoj vrh Skalnice (današnje Svete gore) pri Gorici. Ta jubilej se bo vse leto obhajal najsvečaneeje.

Verniki iz ljubljanske škofije so vsa štiri stoletja radi hodili na božjo pot k Mariji na Sveti Gori. Med svetovno vojno je bila Ljubljana srečno pribežališče Marije, begunke s Svete Gore. Zaradi tega nameravamo prirediti posebno jubilejno romanje na Sveto Goro. Ker nudijo v tem letu cerkvene in svetne oblasti v Gorici romarjem izredne ugodnosti, stroški ne bodo veliki.

† Gregorij, škof.

Spored

Romanje bo dvakrat zaporedoma: 19. in 20. avgusta ter 26. in 27. avgusta. Obakrat se ga udeleži prevz. g. škof. dr. Rožman sam, ki bo imel pri tej priliki v svetogorskem svetišču pridigo in sv. mašo.

Prvo romanje (19.—20. avgusta)

bo v dveh skupinah:

Prva skupina se bo odpeljala iz Ljubljane v soboto nekaj čez 9. uro zjutraj s posebnim vlakom čez Rakek v Trst in odtod v Gorico; v Ljubljano se bo vrnila v nedeljo ob 18.10, tako da bodo lahko romarji z večernimi vlaki odpotovali v vse smeri.

Vsi potni stroški iz Ljubljane v Trst in Gorico ter nazaj (vštevši tudi potni list, vožnjo z ladjo po morju in vožnjo z avtobusom na Sveto Goro ter nazaj) znašajo 111.50 din; iz drugih krajev pa seveda sorazmerno toliko več, oziroma manj, kakor so pač ti kraji od Gorice oddaljeni. Doplačilo za preprosto hrano znaša 25 din; za boljše pa 55 din. — Prenočišče na postelji stane 20 din.

Druga skupina (Gorenjci, ki se ne nameravajo ogledati Trsta), potuje z osebnim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 11.43 (iz

Kranja ob 12.40, z Jesenic ob 14.18) in pelje čez Bistrico naravnost v Gorico.

Vsi potni stroški (vštevši tudi potni list) znašajo z Jesenic v Gorico ter nazaj 60 din. Hrana II. razreda stane 18 din, I. razreda pa 35 din. Doplačilo za avtobus iz Gorice na Sveto Goro in nazaj znaša 18 din; za prenočišče na postelji pa 20 din.

Drugo romanje (26.—27. avgusta):

Romarski vlak odpotuje iz Ljubljane v soboto od pol 3 popoldne čez Rakek v Gorico; drugi dan pa se vrne preko Trsta v Ljubljano ob 23.10, tako da imajo romarji zvezo z nočnima vlakoma do Jesenic in Zidanega mosta.

Potni stroški so popolnoma isti kot pri prvem vlakom prvega romanja (111.50 din); prav tako znaša doplačilo za prenočišče na postelji 20 din. Pač pa stane hrana II. razreda 30 din in hrana I. razreda 48 din.

Prijave

Prijaviti se je najkasneje do 1. avgusta Salezijanskemu zavodu na Rakovniku, Ljubljana VIII. V prijavi je navesti ime in priimek, ime očeta in matere ter materino dekliskno ime; poklic, dan, mesec in leto rojstva, rojstni kraj, pristojno občino in natančen naslov. Priložiti je dve sliki v velikosti 4x6 cm. Hkrati s prijavo je treba poslati tudi denar. Prijave brez slik in denarja se ne sprejemajo. V prijavi je tudi navesti, katerega romanja se želi kdo udeležiti in s katerim vlakom namerava potovati. — Državni uradniki morajo poslati poleg tega še dovoljenje banske uprave.

Ni potrebno, da se romarji naročijo na hrano in plačajo prenočišče na postelji. Celozazeleno je, da prinesejo hrano s seboj in da noč prebijejo v svetogorskem svetišču.

Podrobnejša navodila se dobijo pri župnih uradih in v Salezijanskem zavodu na Rakovniku, Ljubljana VIII.

božjih. In vse to jim ni v sramoto, vse to povišuje njihovo čast.

Skoro ne morem naprej, da vam ne predstavim velikega govornika vseh časov sv. Janeza Zlatoustega, kako slavi in povečuje oba apostola prvaka.

»Kakšno pohvalo naj vama damo, o blažena apostola, ki sta se toliko za nas trudila! Spominjam se tebe, Peter, in strmim; nate mislim, Pavel, in ko se zamislim, me posilijo solze. Kaj naj rečem, ali kaj naj govorim, ko vajine bridkosti premišlujem, sam ne vem. Koliko ječ sta posvetila? Koliko vezi sta počastila? Koliko trpljenja sta prestala? Koliko zaničevanja prenesla? Kako sta Kristusa pri nasala? Kako sta z oznanjevanjem Cerkve razveseljevala? Blagoslovljeno je orodje vajinega jezika, s krvjo so oškropljeni vajini udje zaradi Cerkve. Vidva sta v vsem posnemala Kristusa. Po vsej zemlji je šel vajin glas in do konca sveta vajine besede. Raduj se, Peter, kateremu je bilo dano, da si bil deležen križa Kristusovega. In križan si hotel biti podoban svojemu učitelju, ne sicer z glavo navzgor kakor Kristus Gospod, ampak z glavao navzdol obrnjeno, kakor da si hotel pot v nebesa nastopiti. Blaženi žebliji, ki so Tvoje svete ude prebodli. Ti si z vsem zaupanjem svojo dušo izročil v Gospodove roke, ker si z vztrajnostjo služil Njemu in Njegovi nevesti Cerkvi, ki si z gorečo dušo ljubil Gospoda, ti izmed apostolov najzvestejši. Veseli se tudi ti, Pavel, kateremu je bila glava odsekana z mečem, kateremu kreposti se z nobeno besedo popisati ne morejo. Kateri meč je prebodel tvoje sveto grlo, božje orodje naj rečem, katerega nebo občuduje in katerega zemlja spoštuje!«

Takole, vidite, je sv. Janez Zlatoust slavil prvaka apostolov, katera je svet sovražil, preganjal in ju pognal v smrt na križu in v smrt pod rabljevimi mečem. Ali kdo more reči, da sta bila ta dva malovredna, hudobije polna človeka! Ali nista oba kakor temeljna kame- na, na katerih je zgrajeno veličastno poslopje sv. katoliške Cerkve? Janez Zlatoust, svet škof, učenik in krepak steber Cerkve božje: ali ni bil v slepem sovraštvu izgnan iz svoje škofijske stolice v Carigradu? Ali ni umiral zaradi ljubezni do Kristusa in do njegove besede v pregnanstvu?

Vesel sem, če vidim, da moj narod svoje dušne pastirje ljubi, ceni in spoštuje. Tisto pretiravanje, češ, ni ga imel sovražnika v župniji, mi je pa vselej nekam zoprno. Zdi se mi, da dobrega duhovnika s to besedo bolj poizkušate kakor ga povišate. Kristusov služabnik pa brez sovražnikov! To mi ne gre v glavo in mi ne bo šlo nikoli.

Nočem in ne zahtevam, da bi odslej svoje sovraštvo do naše duhovščine kazali javno in očitno, saj je tisto skrivno in hinavsko sovraštvo do duhovnika še desetkrat bolj zoperno in odurno. Samo to vedite, da duhovnik kot služabnik Kristusove cerkve ni in ne more biti brez sovražnikov, pa naj že bodo javni ali pa prikriti. Tudi tega ne priporočam, da bi odslej v javnosti oznanjevali, kdo tega ali onega duhovnika ne more videti in zakaj ga ne more. Saj vsak duhovnik sam ve, kako hitro se svetu zameri, zdaj z besedo, zdaj s tem, ker mora nekateri svoji ovci govoriti s Kristusovim besedo: »Ni ti dovoljeno...«, nazadnje pa še za kakšen prazen nič...

Vedno bolj se bližamo dnevom Kristusa Kralja. Ali bomo v teh dneh postavili njegovemu kraljevanju trdno podlago? Ali bomo

Ob duhovnikovem pogrebu

Nemalokrat sem že bil pri pogrebih naših duhovnikov. Gledal in poslušal jok in tarnanje zapuščenih vaščanov, ki so na vso moč zatrjevali, kako jim je bil ta gospod dober, takega sploh ni več na svetu, kako so ga zato vsi želi, ko ga več ne bo. Lepo je poslušati tako hvalo in pohvalo iz ust našega ljudstva, ki jo poje svojim dobrim duhovnim pastirjem. Vaših pa človek le malo podvomi, če je vse to res, kar jezik govori in razodeva. Zato berem in poslušam tako potrvalo navadno z mešanimi občutki. Ali ni vse malce pretirano, kar narod govori in kar pišejo naši listi? Ali je bilo preje ob času življenja tudi vse v takem lepem redu?

Stara resnica je, da velik del našega ljudstva svoje dušne pastirje le še ljubi in ceni in spoštuje. Velik del. Drugi, pa tudi ne majhen del, jih morebiti ceni in povišuje le v toliko, kolikor je imel dobička od njih. Koliko so mu pri beri pustili, koliko so jim vbo-gajne razdelili, kakšne so račune od sebe dajali. Še tretji in tudi ne ravno majhen del je pa zastrujen od sedanjega modernega

ozračja in zato svoje duhovnike — in če bi bili tudi sami angeli z nebes — gleda le z mrkim očesom in z občutki prikritega ali tudi očitnega sovraštva. Tistole večkrat se ponavljajoče pisanje in govorjenje, da ta ali oni duhovnik »ni imel sovražnika v župniji«, se mi vedno dozdeva dvomljive vrednosti. Kar čudno je tako hvalisanje. Ali veste vi, ki to pišete, da je vsak duhovnik služabnik Kristusov? Ali veste, da je bil naš Gospod Jezus Kristus najboljši duhovnik vseh časov. In takoj za njim bi postavil njegovega predhodnika, Janeza Krstnika. Ali pa veste vi dobri ljudje, da tudi ta dva, najsvetejša med svetimi, nista bila pred sovražniki varna! Ali veste, da je največji med preroki umiral v ječi! Da je Kristus, Sin božji, moral umreti kot očiten hudo-delec! Morebiti vam je znano, kako se je godilo vsem Gospodovim apostolom. Če le malo poznate prve strani cerkvene zgodovine, vam bo jasno, kako se je godilo prvim papežem, prvim škofom, prvim duhovnikom. Ječa, vez, razdražena zveni, meč in pregnanstvo in morebiti še kaj hujšega jih je čakalo kot plačilo zvestih sionskih čuvajev, zvestih služabnikov

Slovinci v Zagrebu

Odkar se nismo javili, se je pri nas v Slomakovem prosvetnem društvu v Zagrebu zopet nabralo nekaj novic: Za zaključek sezone je priredil pevski odsek pod vodstvom bogoslovca g. Lisca prav lepo uspel koncert narodnih pesmi. — Nato prav izredni občini zbor, ki je izvolil nov odbor s predsednikom g. sodnikom Rantom. Novi odbor si je nadel nalogo versko poglobiti društvo in pripraviti zagrebške Slovence na kongres Kristusa Kralja. Kot duhovno pripravo smo izvedli za nedeljo, dne 25. junija, v mesecu, ki je posvečen Presv. Srcu Jezusovemu, veličastno posvetitev društva božjemu Srcu. Sv. Rok še ni videl toliko skupnih vs. obhajil, kot je dopoldne pristopila k misli Gospodovi članstva, predvsem mladine. Popoldne pa se je vršila posvetitev sama v nabito polnih društvenih prostorih, s petjem posvetilnimi pesmi, deklamacijami, nagovorom predsednika in s sv. opravilom, katero je opravil jezuitski pater g. Böhm. Pri molitvi smo se spomnili vseh odsotnih in rajnih članov ter dobrotnikov društva. Upamo, da bo na kongres v Ljubljano odšlo mnogo Slovencev iz Zagreba. — V torek, dne 27. junija smo se poslovili od slovenskega duhovnika g. Gregorčiča, ki po 4 letih študija na tukajšnji univerzi odhaja kot profesor v zavode v Št. Vid. V imenu društva in cerkvenega odbora Sv. Roka se je predsednik društva g. Rant zahvalil za vse dobrote, katere sta obe organizaciji prejeli od njega. V nedeljo 9. julija se je vršil običajni vsakoletni društveni izlet. Letos smo šli skupno z Marijino družbo v Sevnico, kjer je Marijina družba priredila koncert nabožnih in narodnih pesmi. Da je koncert tako uspel, gre zahvala dekleto, g. pevovodji Liscu in pa g. župniku Mlakarju, ki nam je šel v vseh ozirih na roko. Po koncertu smo se podali v Radno, kjer so nam salezijanci ljubezljivo razkazali zavod in vrt, kjer smo se lepo odpočili in skupna slikali.

Prosvetna društva na kongres!

Prosvetna zveza v Ljubljani vabi vsa prosvetna društva, ki so včlanjena pri njej, da se kongresa Kristusa Kralja udeležijo v čim večjem številu. Slavnostni sprevod, katerega bodo gotovo zelo povzdignile društvene zastave, društvene godbe in številne narodne noše, se ureja na Poljanskem nasipu, to je od zmajskega do šentpeterskega mostu pri Jugoslovanski tiskarni. Ta oddelek spreveda tvorijo narodne noše, društvene zastave in društvene godbe. Vsi zastavonoše naj bodo oblečeni v narodne noše. Ostali člani, ki bodo v narodni noši, naj se zavedajo, da tudi s to manifestacijo pred mednarodnim svetom za Kristusa Kralja, zato pustite doma vsa navlako: razne bisage, paslirske palice in rogove, kar ne spada k narodni noši. Ta oddelek spreveda bodo otvorili trije jezdeci z državno in cerkveno zastavo. Nato sledi fanfara Prosvetne zveze, zastava sv. Mihaela, obdana od 8 Ziljank. — Drugo skupino tvorijo zastave gorenjskih prosvetnih društev. Za njimi sledi tržiška godba, oblečena v narodne noše, nato narodne noše iz triglavskega kola, tržiškega, kranjskega in škofjeloškega okraja. — Tretjo skupino tvorijo zastave prosvetnih društev ljubljanske okolice, kamniške in moravške dekanije. Nato sledi godba »Sorac«, narodne noše iz ljubljanske okolice ter kamniškega in moravškega okraja. — Četrta del spreveda tvorijo Notranji in sicer društvene zastave vrhniškega in logaškega okraja ter cerkniškega in društvena godba iz Logatec. Nato sledijo narodne noše iz na-

vedenih okrajev. — Peto skupino tvorijo Dolenjci. Na čelu zastave prosvetnih društev, nato sledi društvena godba iz Viča, narodne noše iz litijskega, trebanjskega in ribniškega okraja. Za njimi sledijo narodne noše iz Bele Krajine.

Društva poskrbite za čim številnejšo udeležbo, da bo naša organizacija pred mednarodnim svetom pokazala našo prisilno slovensko narodno svetlo in sirmno organizacijo.

Višarskim romarjem, ki so se prijavili za XVI. romanje na Sv. Višarje, ki ga prireja Prosvetna zveza v Ljubljani, in ki se bo vršilo 12. in 13. avgusta, sporočamo, da bo romarski vlak obhajal na vseh postajah od Ljubljane do Jesenic tja in nazaj. Vsi, ki bivaljo izven Ljubljane in se pripeljejo v Ljubljano z vlakom, imajo pravico do polovične vožnje od svoje vstopne postaje, kjer kupijo vozni listek in železniško izkaznico K-13, katere pa ne smejo oddati na nobeni postaji, ker jo bodo potrebovali za nazaj. Dovoljene so prelaznice, zato je potrebna samo ena slika v velikosti 4x5 cm. Čas prijave smo podaljšali do 25. julija. Celokupni stroški znašajo 80 din za osebo. Otroci do petega leta so prosti vožnje, do desetega leta plačajo polovično vožnino, to je 40 din. Železničarji plačajo 50 din. Leti znesek morajo plačati tudi udeleženci, ki vstopijo na romarski vlak na Jesenicah. Vlak odhaja iz Ljubljane 12. avgusta ob 7.15 zjutraj in sicer 10 minut za rednim jutranjim vlakom.

DROBTINE

Srečni Filadelfijci! Ameriško mesto Filadelfija je napravilo v svrhe pozitivne trgovine sledeč poizkus: Določena dne je vozil po mestnih ulicah tovorni avto, napolnjen s srebrnim drobižem. Dva uradnika sta metala denar med mimoideče s pozivom, naj ga takoj zapravijo. Medtem, ko se je mladež do krvi pretepal v cestnem prahu za denar, ga je večji del občinstva zavrnil, češ da mu je taka pomoč odveč. Avto z denarjem so tudi filmali in pride sedaj kot ameriška posebnost v kak muzej.

Izkopanine v Lateranu v Rimu. Enrico Josi, profesor papeškega zavoda za krščansko prazgodovino, sporoča, da so končana izkopavanja v srednji ladji lateranske bazilike. Dognali so, da so tla bazilike nad ruševinami velikega poslopja, ki je bilo nekoč častniški kazino telesne straže Septima Severa (193—211). To je bila dvonadstropna hiša, kjer so v prtiličju našli kose pisanega marmorja, več stebrov, plošč in stenskih opazov. Ko so kopali pod stensko ladjo bazilike, so našli temeljno zidovje nekdanje bazilike, ki jo je prvič dal zidati cesar Konstantin (323—332). Zdaj je dognana vsa zgodovina o začetkih in razvoju lateranske bazilike v Rimu, ki se je mnogi romarji brez dvoma spominjajo.

Rekord ameriške lepoticke. Leta 1927 je bila izvoljena za najlepšo Američanko 20 letna Virginija Oveshien. Po izvolitvi je seveda takoj našla ženina, s katerim se je poročila. Pred tedni se je spet pojavila pred poročnim uradom. Po zakonu mora veak, ki se hoče v Ameriki civilno poročiti, predložiti vse svoje poročne liste. Iz poročnih listin imenovane lepoticke je razvidno, da je bila tekem 7 let nič manj kot osemkrat poročena. Najkrajši »zakon« je trajal komaj 3 tedne, najdaljši 370 dni. Ob deveti »poroki« je izjavila poročevalcem listov, da bo tokratni njen »zakon« trajal vse življenje. Seve ne verujejo ne poročevalci in ne bralci listov njenim besedam, marveč zlobno pripominjajo, da se zveze te čudne gopee ne morejo več imenovati poroke, ker menjava svoje maže ko letne plašče.

Švica potestira zoper lepoticke. Mnogo cerkvenih in socialnih organizacij v Švici očitno protestira zoper mučni prizor lepoticne konkurence, ki so jo nedavno videli v nekem ženevskem plesišču. Protest pravi: »Ko je bila slična konkurenca pred nekaj leti v Zürichu, se je morala pod pritiskom javnosti končati. Tudi zdaj protestiramo zoper to poniževanje ženske, zoper oboževanje človeške lepote in ogrožanje našo mladine. Prosimo, da se vse ukrene, da se kaj sličnega v Švici nikdar več ne primeri.«

SCHICHTOV
RADION

pere vse!

Boljše in navadnejše tkanine, oprane s Schichtovim Radionom, bodo bležče čiste. S kuhanjem v raztopini Radiona se perilo varuje in je zato bolj trpežno.

RADION BELINA!

NAZVANILA

POZIV

Zveza dekliskih krožkov v Ljubljani poziva članice, da se polnoštevilno udeležijo kongresa Kristusa Kralja in sicer v krajih in v civilu. Naj ne ostane v tistih dneh niti en kroj doma! Kot ena moramo pokazati in dokazati svojo vdanost in zvestobo Kralju vseh kraljev, in s svojo pričujočnostjo izpričati pred vsem svetom vero Vanj, ki je svetu prinesel odrešenje, in ki edini lahko reši svetovni mir in ozdravi človeštvo od modernih blodenj in brezuspeshnih iskanj in mu pokaže pot k Sebi. Točna navodila še sledijo.

n Občina Litija razglašja, naj vsi tisti, ki so zavezani plačevati zgradarino in ki se jim zdi, da imajo preveliko odmerjeno, vložijo prošnje pri finančni direkciji v Ljubljani. Prošnje se vlagajo pri davčni upravi v Litiji. — Slinavka in parkljevka sta se pojavili tudi v litijemskem kraju, zaradi česar so vsi sejni do nadaljnjega v tem kraju prepovedani.

n Sneberje-Zadobrova. Dramatični odsek Pevskega društva uprizori v nedeljo, dne 23. julija ob 4 popoldne na dvorišču tov. Vodnika na prostem komedijo v treh dejanjih Vombergarjevo »Vodoc«. Vabimo vse okoličane, da si vstopnice preskrbijo pravočasno! Ker se predstava vrši namesto letne veselice, še prav posebno vabimo vse naše prijatelje, da posetijo veselo prireditve. V slučaju slabega vremena se vrši v domu.

n L. banovinska razstava rejcev malih živali, ki bo v okviru kmetijske razstave na letošnjem jesenskem velesejmu od 2. do 11. septembra v Ljubljani, bo pokazala širši javnosti, kaj zmora smotrna reja, saj bo nudila našim rejcem priliko, da pokažejo uspehe doseganega svojega dela. Male živali goje revnejši sloji, industrijski in kmetijski delavci, kočarji, rudarji, vojni invalidi, mali obrtniki, nižji uradniki, t. j. vsi tisti, ki si morajo na ta ali oni način pomagati, da si kolikor toliko zboljšajo svoj gnetni položaj. Da se doseže čim večji razmah v reji malih živali, so med drugim potrebne velike razstave, ki pokažejo nepoučenim, kaj se lahko s smotrnim čelom doseže.

n Kamnik. Finžgarjevo narodno igro s petjem uprizori na prostem na Malograjskem trgu v soboto 22. julija in nedeljo 23. julija ob pol 9. uri zvečer Društvo »Kamnik« s sodelovanjem pevskega zbora na Sutni in samopjevcem Kamniške mestne godbe.

Darujte za kongres Kristusa Kralja

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polov co, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Kmetskega fanta

16—17 let, sposobnega za kmetijska dela takoj sprejme Kos, Črna vas 187.

Več šivalnih strojev

moško kolo, več orodja za mehaniko, mizarje in tesarje - napredaj. Beričevo 48.

Poceni napredaj

48 prvovrstnih šivalnih strojev, več koles, otroških vozičkov in še nešteto vaakovrstnih drugih predmetov - samo pri »Promet«, nasproti križanske cerkve. Tudi ob nedeljah dopoldne na ogled

Vajenca

iz poštene družine, ki ima posebno veselje do čevljarke obrti, sprejme Ivan Jamar, Bled L., Grad 23.

Ržene rožičke

kupujemo po najvišjih cenah. Salus, d.d., kemična tvornica, Menges.

Kmetje!

Sadne mlino, prvovrstne in -trpežne dobite po najnižjih cenah pri tvrdki Ferdo Smola, Sv. Jurij ob J. ž. Zahtevajte ponudbo.

Pekovskega vajenca

15—16 let starega, poštenih staršev sprejme takoj — Rupar Vinko, pekarna, Železniki 39, nad Škofjo Loko.

Staro zlato

zlatnike in zlato zobovje kupujem po najvišji ceni. - Kastelic, Tržaška 48, Ljubljana

Mlinarja

samskega, pridnega in poštenega, za kmetijski mlin iščem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 11620.

Gepelj in mlatilnica

na motorski pogon — skoraj novo, napredaj. Fran Zibert, Suha 8, p. Kranj.

Motorna mlatilnica

z dvojnimi čistilom napredaj. - Habjan, Zaboršt 12, p. Domžale.

Gepelj

v dobrem stanju prodaja Ivan Kočar, Zaloga pri Ljubljani 9.

Vsaki osebi - družini

nudimo stalen zaslužek doma. - Pišite: A nos, Maribor.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14, Ljubljana.

Neznanemu poštenjaku

se najlepše zahvaljujem za poslanih 1000 din v dveh obrokih. Za nadaljnje obljube se priporočam. Zupanič, Trebnje.

Dvojni kotel

za 200 l in ves mickarski inventar napredaj. Naslov pri upravi Domoljuba pod št. 11577.

Hišo

hlev, svinjake in nekaj zemlje za gozdom prodam. Naslov v upr. Domoljuba pod št. 11578.

Ržene rožičke

ter vsa druga zelišča kupujem stalno po najvišjih cenah. Zmitek Franc, Boh. Bistrica.

B klarinet

v dobrem stanju, prodaja Mežnar, Loke v Tuhinju.

Hlapca

za vsa kmečka dela, sprejme takoj Franc Semrajc, Tomačevo 24.

Čevljarkega vajenca

sprejmem. Rožna dol., Predjamska 18.

Hišo

z dvojnimi stanovanjem in precejšnjim vrtom v Borovnici, prodam. Hiša stoji pri banovinski cesti blizu borovniškega mostu; torej je blizu cerkve in blizu kolodvora. Cena je zelo ugodna. Ponudbe in polizvedbe pri: Popit, posestnik, Borovnica 109.

Vino

zanesljivo naravno, v Ljubljani, dobite pri Soteliškovih, Gradišče št. 10. Priporočamo!

Dekle

vajeno kmečkega dela, iščem Plačam 250 din. Nastop takoj. Jane Jakob, vas Vrbanje 3, pošta Radovljica.

Mizarskega vajenca

sprejemem takoj. Ipa-vec Franc, mizarstvo, Menges 165.

Fige

za zganjekuho, zopet na zalogi. - Pogačnik Fran, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) c. 33

Hlapca

za kmetijo sprejme takoj Bizjak, Stožice 18, Ježica pri Ljubljani.

Na Raki

dobite umetna gnojila: nitrofos, nitrofoskal, fosfat, kakor tudi potrebna navodila za uspešno gnojenje, v trgovini Maurer.

Kmečko deklet

zdravo, pošteno, vajeno dela na polju in v hlevu, iščem. Matevž Hafner, mesar, Škofja Loka.

Vajenca

sprejemem v trgovino. Janežič Valentin, trg. z meš. blagom, Pšata 23, Domžale.

Kovaški vajenec

se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši; vse drugo po dogovoru. Kralj Janez, kovač v Kamni gorici.

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 8 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pisem.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20,—, po pošti din 35,—, 2 steklenici po pošti din 55,—, 3 steklenice po pošti din 75,—. Pazite pravi Redin in Mostin se dobi samo z gornjo silko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

ZA DOBRO VOLJO

Matijec: »Ali se še spominjate konja, katerega ste mi prejšnji teden prodali?«

Mataj: »O, seveda se. Kaj pa je z njim?«

Matijec: »Včeraj se je zleknil po tleh ter poginil.«

Mataj: »Sam sem vam pravil, da ima konj svoje muhe, ampak, kaj takega mi pa nikoli ni napravil.«

★

Kapuzman je prišel v prodajalno z izgotovljenimi oblekami.

»Ono obleko za 300 dinarjev iz izloženega okna bi rad.«

Prodajalec: »Nikarte no, prvi dež, ki vas vjame, vam spremeni to obleko v cunjje.«

Kapuzman: »No, potem mi pa dajte ono sivo za 400 dinarjev.«

Prodajalec: »Med nama povedano, niti polovico tega denarja ni vredna.«

Kapuzman: »Všec mi je, da ste tako odkritosrčni. Zdaj pa prepuštam izbiro vam.«

Prodajalec: »Vzemite tole rujavo obleko za 700 dinarjev. Zaupna vam povem, da je vredna dvakrat toliko.«

★

Neki tat je lani na Miklavžev večer vplnil v Staretovo stanovanje. Tiho se je priplazil v otroško sobo in posvetil z žepno svetilko. Poleg posteljice je zagledal pehar, v njem pa listek to vsebine: »Ljubi sveti Miklavž! Prosim te, prinesi mi takšno uro, kot jo imajo oče. Lepo te pozdravlja, Mirko.« — V tatu so se obudili spomini na otroška leta. Po prethih je odšel v sosedno sobo ter se takoj vrnil. Globok vzdih so mu je izvil iz prsi, ko je očetovo uro položil v Mirkov pehar.

★

Skupina izletnikov se je ustavila pred hišo ter opazovala ženo, ki je med kolena tlačala gos ter ji pulila perje.

»Gos je vendar živa, mar mislite, da ta nič ne boli.« pravi eden od družbe.

»O, nič, že trideset let vřim ta posej in gosi so že privajene.« je odvrnila ženica.

★

Benetke, znano mesto v Italiji šteje 200.000 prebivalcev. Iste so zgrajene na 117 otokih s 150 prekopi ali kanali in 378 mostovi.

Za časa kongresa vam nudimo po zelo nizkih cenah:

Moške srajce od 14 din dalje, spod. hlače od 9 din dalje, spod. hlače, dolge od 12 din dalje, kravate od 5 din dalje, damske nogavice od 6 din dalje, brisače, 1 m dolge od 5 din dalje. — Dobite pa tudi vse vrste boljših mod. srajc, spod. hlače in kravate. Velika izbira damskih modernih čepic in manufakturnega blaga

L. Tomšič, Sv. Petra cesta 38

Od glav. kolodvora na levo po Redljevi cesti. Pri križišču Sv. Petra c. tretja hiša levo. Od postaje samo 7 minut

V vsako hišo »Domoljuba«!

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek pozimi. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 10392

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjevca naredite z **Jablinom** iz drogerije **Ivan Kanc**, Ljubljana, Nebotičnik Zavoj Din 20,—, poština posebej.

»Kaj pa si tako zamišljen, Nace?« — »Kaj ne bi bil, moja žena je pri meni našla pismo, katero bi bil moral pred 14 dnevi oddati.«
»Kaj to. Pri meni je pa našla pismo, katero bi bil moral pred 14 dnevi sežgati.«

Dekleta!

Vse, ki hočete biti moderno, lepo in poceni oblečene — ste povabljeni, da si ogledate zalogo raznovrstnih pomladnih in letnih vzorcev vojnica in svilenega blaga za obleke in bluze, dilenobceev, nogavic, krepdešinov, ročnih torbic, svilenega perila itd. pri

Ivan A. Grosek

trgovina z mešanim blagom

Trebnje na Dolenskem

V boj za naše časopisje!

Magrobne spomenike

iz starega pokopališča Sv. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobite dokler traja zaloga pri kamnoseku **KUNOVAR FRANJO** pokopališče Sv. Kriš, Ljubljana.

»Domoljuba« stane 68 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jote Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jote Kramarič.